

Mantelzorg ★
ZORGEN VERLENEN, HULP KRIJGEN

DEEL 1	INLEIDING: MANTELZORG	8	<u>2.3</u>	<u>Palliatief verlof</u>	15
1.2	<u>Het profiel van een mantelzorger</u>	9	2.3.1	De premie in de privé-sector en in sommige openbare diensten (brutobedragen per maand op 1/5/2010)	15
1.3	<u>Financiële afspraken</u>	9	2.3.2	Formaliteiten	15
DEEL 2	MEER VRIJE TIJD VOOR DE MANTELZORGER	10	2.3.3	Wanneer gaat de loopbaanonderbreking in?	16
<u>2.1</u>	<u>Het tijdskrediet</u>	10	<u>2.4</u>	<u>Ouderschapsverlof</u>	16
2.1.1	Voor wie?	10	2.4.1	Welke onderbrekingen zijn mogelijk?	16
2.1.2	Welke mogelijkheden?	10	2.4.2	Wanneer kan je ouderschapsverlof nemen?	16
2.1.3	Formaliteiten	11	2.4.3	Brutobedragen per maand (op 1/5/2010)	17
2.1.4	De uitkering (bruto-bedragen per maand op 1/5/2010)	11	2.4.4	Formaliteiten	17
<u>2.2</u>	<u>Recht op loopbaanonderbreking in de openbare sector</u>	11	<u>2.5</u>	<u>Loopbaanonderbreking voor medische bijstand</u>	17
2.2.1	Voor wie?	11	2.5.1	Welke onderbrekingen zijn mogelijk?	17
2.2.2	Welke mogelijkheden?	12	2.5.2	Bedragen	18
2.2.2.1	Wat is een gewone loopbaanonderbreking?	12	2.5.3	Formaliteiten	18
2.2.2.2	De gewone volledige loopbaanonderbreking	13	2.5.4	Combinatie van loopbaanonderbreking voor medische bijstand en tijdskrediet	18
2.2.2.3	De gewone gedeeltelijke loopbaanonderbreking voor ambtenaren jonger dan 50 jaar	13	<u>2.6</u>	<u>Tijdskrediet en invaliditeitsuitkering door de mutualiteit</u>	19
2.2.2.4	De gewone gedeeltelijke loopbaanonderbreking voor ambtenaren van 50 jaar of ouder	13	<u>2.7</u>	<u>Als je als mantelzorger werkloos bent</u>	19
2.2.2.5	Een combinatie van mogelijkheden	14	<u>2.8</u>	<u>Als je als mantelzorger arbeidsongeschikt of invalide bent</u>	21
2.2.3	Formaliteiten	14			

2.9	<u>Loopbaanonderbreking voor zelfstandigen</u>	22	3.2.7	Poetsdienst	29
2.9.1	Palliatief verlof voor zelfstandigen	22	3.2.8	Oppasdienst	29
2.9.2	Verlof voor medische bijstand voor zelfstandigen	22	3.2.9	Klusjesdienst	29
2.9.3	Pensioenrechten bij loopbaanonderbreking voor zelfstandigen	23	3.2.10	Uitleendienst	30
			3.2.11	Tussenkomst in kostprijs voor thuisoppas voor Alzheimerpatiënten	30
2.10	<u>Adressen</u>	23	<u>3.3</u>	<u>Maatregelen en vergoedingen van de Vlaamse regering</u>	31
DEEL 3	MANTELZORGERS EN ZORGBEHOEVENDE PERSONEN STAAN ER NIET ALLEEN VOOR	24	3.3.1	De Vlaamse aanmoedigingspremie zorgkrediet	31
3.1	<u>De verplichte ziekteverzekering</u>	24	3.3.1.1	Voor wie?	31
3.1.1	Palliatief thuiszorgforfait	24	3.3.1.2	De premie	31
3.1.2	Incontinentieforfait	25	3.3.1.3	Formaliteiten	31
3.1.3	Chronisch zorgforfait	25	3.3.2	Tegemoetkomingen en diensten vanwege het VAPH	31
3.1.4	PVS-forfait	26	3.3.2.1	Tegemoetkomingen	32
3.2	<u>Wat kan je liberaal ziekenfonds voor je doen?</u>	26	3.3.2.1.1	Individuele Materiële Bijstand (IMB)	32
3.2.1	Regionaal dienstencentrum (RDC)	26	3.3.2.1.2	Persoonlijk Assistentiebudget (PAB)	33
3.2.2	Dienst maatschappelijk werk van het ziekenfonds	27	3.3.2.1.3	Persoonsgebonden Budget (PGB)	33
3.2.3	Kortverblijf	27	3.3.2.2	Diensten	33
3.2.4	Tussenkomst in de psychologische begeleiding van kankerpatiënten en hun omgeving	28	3.3.2.2.1	Wonen met begeleiding	34
3.2.5	Thuisverpleging	28	3.3.2.2.2	Opvang voor kinderen en jongeren	34
3.2.6	Gezins- en bejaardenhulp	29	3.3.2.2.3	Opvang voor volwassenen	34
			3.3.2.3	Hoe aanvragen?	35
			3.3.2.4	Meer info?	35
			3.3.3	De Vlaamse zorgverzekering	35
			3.3.3.1	Bijdragen	35
			3.3.3.2	Welke vergoeding?	36
			3.3.3.3	Wie komt in aanmerking?	36

3.3.3.4	Voorwaarden	36		voor gezinshulp, verstrekt door een erkende dienst	41
3.3.3.5	Uitbetaling	37			
3.3.3.6	Uitzonderingsmaatregel	37	3.4.3.2.1	Voor wie?	41
3.3.3.7	Meer info?	37	3.4.3.2.2	Bedrag	41
			3.4.3.2.3	Voorwaarden	41
<u>3.4</u>	<u>Provinciale maatregelen en vergoedingen</u>	38	3.4.3.2.4	Meer info?	42
3.4.1	Provincie Antwerpen	38	3.4.3.3	Premie voor de abonnementskosten van een personalarmsysteem	42
3.4.1.1	De individuele toelage voor thuisverzorging van ouderen	38	3.4.3.3.1	Voor wie?	42
3.4.1.1.1	Voor wie?	38	3.4.3.3.2	Bedrag	42
3.4.1.1.2	Bedrag	38	3.4.3.3.3	Voorwaarden	42
3.4.1.1.3	Voorwaarden	38	3.4.3.3.4	Meer info?	42
3.4.1.1.4	Meer info?	38	3.4.4	Provincie Oost-Vlaanderen	42
3.4.1.2	De toelage ter ondersteuning van de thuisverzorging van gehandicapte kinderen	38	3.4.4.1	Provinciale mantelzorgpremie	42
3.4.1.2.1	Voor wie?	38	3.4.4.1.1	Voor wie?	42
3.4.1.2.2	Bedrag	38	3.4.4.1.2	Bedrag	42
3.4.1.2.3	Voorwaarden	39	3.4.4.1.3	Voorwaarden	43
3.4.1.2.4	Meer info?	39	3.4.4.1.4	Procedure	43
3.4.2	Provincie Vlaams-Brabant	39	3.4.4.1.5	Meer info?	44
3.4.2.1	Bijdrage in de telefoonkosten	39	3.4.5	Provincie Limburg	44
3.4.2.1.1	Voor wie?	39	3.4.5.1	Provinciale mantelzorgsubsidie	44
3.4.2.1.2	Bedrag	40	3.4.5.1.1	Voor wie?	44
3.4.2.1.3	Voorwaarden	40	3.4.5.1.2	Bedrag	44
3.4.2.1.4	Meer info?	40	3.4.5.1.3	Voorwaarden	44
3.4.3	Provincie West-Vlaanderen	40	3.4.5.1.4	Procedure	44
3.4.3.1	Sociaal-pedagogische toelage voor thuisverzorging van kinderen met een handicap	40	3.4.5.1.5	Meer info?	45
3.4.3.1.1	Voor wie?	40	<u>3.5</u>	<u>Lokale mantelzorgpremies</u>	45
3.4.3.1.2	Bedrag	40	<u>3.6</u>	<u>Cumulatie van verschillende mantelzorgpremies</u>	45
3.4.3.1.3	Voorwaarden	41	<u>3.7</u>	<u>Vlaamse Liga tegen Kanker (VLK)</u>	45
3.4.3.1.4	Meer info?	41	3.7.1	Sociaal Fonds van de VLK	45
3.4.3.2	Tegemoetkoming				

3.7.1.1	Voor wie?	45	4.1.2.1	Voor wie?	51
3.7.1.2	Bedrag	45	4.1.2.2	Waarvoor?	51
3.7.1.3	Voorwaarden	46	4.1.2.3	Bedrag	51
3.7.1.4	Procedure	46	4.1.2.4	Voorwaarden	51
3.7.1.5	Meer info?	46	4.1.2.5	Procedure	52
3.7.2	Inloophuizen	46	4.1.2.6	Meer info?	52
3.7.2.1	Individuele steun en opvang	46	4.1.3	Renovatiepremie	53
3.7.2.2	Groepsactiviteiten	47	4.1.3.1	Voor wie?	53
3.7.2.3	Meer info?	47	4.1.3.2	Waarvoor?	53
3.7.2.4	De zes inloophuizen	47	4.1.3.3	Bedrag	53
3.7.2.4.1	Antwerpen	47	4.1.3.4	Voorwaarden	53
3.7.2.4.2	Turnhout	47	4.1.3.5	Procedure	54
3.7.2.4.3	Leuven	47	4.1.3.6	Meer info?	54
3.7.2.4.4	Brugge	47	4.1.4	Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH)	54
3.7.2.4.5	Gent	47	4.1.4.1	Tussenkomst voor verbouwen of ombouwen	55
3.7.2.4.6	Hasselt	47	4.1.4.1.1	Waarvoor?	55
<u>3.8</u>	<u>Stichting tegen Kanker</u>	48	4.1.4.1.2	Aanvraag	55
3.8.1	Voor wie?	48	4.1.4.1.3	Timing en factuur	55
3.8.2	Bedrag	48	4.1.4.1.4	Derdebetalersregeling	55
3.8.3	Voorwaarden	48	4.1.4.2	Tussenkomst bij nieuwbouw	56
3.8.4	Procedure	48	4.1.4.3	Meer info?	56
3.8.5	Meer info?	49	<u>4.2</u>	<u>Provinciale premies</u>	57
DEEL 4	PREMIES VOOR WONINGAANPASSING	50	4.2.1	Provincie Antwerpen	57
<u>4.1</u>	<u>Vlaams Gewest</u>	50	4.2.1.1	Individuele toelage voor aanpassing van de woning	57
4.1.1	Aanpassingspremie voor bejaarden	50	4.2.1.1.1	Voor wie?	57
4.1.1.1	Voor wie?	50	4.2.1.1.2	Waarvoor?	57
4.1.1.2	Bedrag	50	4.2.1.1.3	Bedrag	57
4.1.1.3	Voorwaarden	50	4.2.1.1.4	Voorwaarden	57
4.1.1.4	Aanvragen	51	4.2.1.1.5	Meer info?	59
4.1.1.5	Meer info?	51	4.2.2	Provincie Vlaams-Brabant	59
4.1.2	Verbeteringspremie	51			

4.2.2.1	Premie voor aanpassing van de woning	59	4.2.5.1.5	Meer info?	64
4.2.2.1.1	Voor wie?	59	4.3	<u>Gemeentelijke tegemoetkomingen</u>	65
4.2.2.1.2	Waarvoor?	59	4.4	<u>Advies en informatie over het aanpassen van een woning</u>	65
4.2.2.1.3	Bedrag	59	DEEL 5	TIPS VOOR MANTELZORGERS BIJ ZIEKENHUISOPNAME VAN DE ZORGBEHOEVENDE PERSOON	66
4.2.2.1.4	Voorwaarden	60	5.1	<u>Zes tips bij een ziekenhuisopname</u>	66
4.2.2.1.5	Meer info?	60	5.2	<u>Zes tips ter voorbereiding van het ontslag uit het ziekenhuis</u>	66
4.2.3	Provincie West-Vlaanderen	61	5.3	<u>Zes tips ter voorbereiding van de organisatie van de thuiszorg</u>	67
4.2.4	Provincie Oost-Vlaanderen	61	5.4	<u>Zes tips om goed voor jezelf te zorgen</u>	67
4.2.4.1	Provinciale premie voor woningen voor lichamelijk gehandicapten	61	DEEL 6	CONTACTADRESSEN LIEVER THUIS LM	68
4.2.4.1.1	Waarvoor?	61	6.1	<u>Nationaal contactpunt</u>	68
4.2.4.1.2	Bedrag	61	6.2	<u>Regionale en lokale contactpunten</u>	68
4.2.4.1.3	Voorwaarden	61	6.3	<u>Provinciale hoofdzetels van de dienst maatschappelijk werk van het ziekenfonds</u>	69
4.2.4.1.4	Meer info?	61			
4.2.4.2	Provinciale aanvullende leningen voor het kopen, bouwen of verbouwen van woningen	62			
4.2.4.2.1	Waarvoor?	62			
4.2.4.2.2	Bedrag	62			
4.2.4.2.3	Voorwaarden	62			
4.2.4.2.4	Terugbetaling	62			
4.2.4.2.5	Meer info?	62			
4.2.5	Provincie Limburg	63			
4.2.5.1	Provinciale aanpassingspremie voor het aangepast verbouwen van een woning aan de noden van een senior of een persoon met een handicap	63			
4.2.5.1.1	Voor wie?	63			
4.2.5.1.2	Waarvoor?	63			
4.2.5.1.3	Bedrag	63			
4.2.5.1.4	Voorwaarden	63			

1. Inleiding: Mantelzorg

Ons land telt almaar meer zorgbehoevende ouderen. De welvaart neemt toe, de hygiëne verbetert en de mogelijkheden van de geneeskunde gaan met rasse schreden vooruit. Daardoor leven we langer, maar dat wil ook zeggen dat we langer afhankelijk zijn van de zorg van anderen. Daarnaast zijn er ook jonge mensen met een langdurige ziekte of een handicap.

De meeste zieke mensen willen liever thuis verzorgd worden dan in een woon- en zorgcentrum/rusthuis of in een speciale voorziening. Bovendien zijn er dikwijls lange wachtlijsten voor die voorzieningen.

Daarom zorgt de partner, een familielid of een vriend er vaak voor dat deze mensen thuis verzorgd worden: de zogenaamde 'mantelzorgers'. Mantelzorgers zijn onmisbaar in de thuiszorg. Meer zelfs: **mantelzorgers zijn onmisbaar in een gezonde samenleving en in een gezonde economie**. Stel je voor dat alle zorg die mantelzorgers op zich nemen, zou moeten vervangen worden door professionele zorg. Dan zou ons gezondheidssysteem onbetaalbaar worden en dan zou ons maatschappelijk systeem dus niet meer behoorlijk werken.

Inderdaad, meer dan 580.000 intensieve mantelzorgers zetten zich in om thuis of in hun omgeving voor iemand te zorgen. Weinig mensen staan er bij stil dat het om zo veel mensen gaat, die zo'n belangrijk werk verrichten. Hoog tijd dus dat we jullie meer in de kijker zetten en jullie waarderen voor de goede zorg voor de zorgbehoevende personen onder ons. We hopen dat deze brochure een bruikbare gids zal zijn.

In het eerste deel van de brochure kijken we wie de mantelzorgers zoal zijn. Daarna bespreken we de maatregelen van de overheid om de combinatie van arbeid en zorg te vergemakkelijken. De verschillende diensten die de ziekenfondsen en de overheid aanbieden, komen aan bod in het derde deel. Om een zorgbehoevende persoon toe te laten om langer thuis te blijven, dringen zich soms een aantal aanpassingen op aan de woning. Over de hulp die de overheid je daarbij kan bieden, lees je meer in het vierde deel. In het vijfde deel vind je enkele tips voor in het geval de persoon voor wie je zorgt, is opgenomen in het ziekenhuis en nadien weer huiswaarts keert, met een aanpassing van de thuiszorg als gevolg. Ten slotte kan je in het laatste deel van deze brochure de contactgegevens van de vzw Liever Thuis LM vinden.

1.1 BEN JE MANTELZORGER?

Zorg je thuis voor iemand? Of voor iemand in je omgeving? Dan ben je wellicht een mantelzorger.

De meeste mensen kennen het woord 'mantelzorg' niet zo goed. Toch is het belangrijk te weten dat je mantelzorger bent. Door jezelf als mantelzorger te zien, vind je namelijk gemakkelijker informatie die bedoeld is voor mantelzorgers.

1.2 HET PROFIEL VAN EEN MANTELZORGER

De vzw Liever Thuis LM vroeg zich af wat de Vlaamse mantelzorger kenmerkt. Om hier een beeld van te schetsen, baseerden we ons op het onderzoek 'Mantelzorgers: doorbloeiers in het zorglandschap' van Anne Dedry uit 2001. Enkele cijfers:

- 62 % van de mantelzorgers is een vrouw, 38 % een man.
- Gemiddeld zorgen vrouwelijke vijftigers en mannelijke zestigers voor zorgbehoevende zeventigers en tachtigers.
- 61 % zorgt voor (schoon)moeder en (schoon)vader, kinderen, zussen of broers. 24 % zorgt voor de partner en 12 % voor vrienden en burens.
- Vrouwelijke mantelzorgers geven voor de zorg vlugger hun job op, terwijl mannen eerder de stap zetten als ze gepensioneerd zijn.

- 64 % is al 5 jaar mantelzorger of langer.
- 74 % is mantelzorger uit vrije wil.
- De belangrijkste drijfveren: verantwoordelijkheidsgevoel, liefde, vertrouwen, er de tijd voor hebben, een opname vermijden in het ziekenhuis of woon- en zorgcentrum/rusthuis.
- 50 % ondervindt emotionele en fysieke belasting.
- 90 % zou het opnieuw doen.

1.3 FINANCIËLE AFSPRAKEN

Een zorgsituatie kan duur zijn. Naast huisvesting en persoonlijke uitgaven heeft de zorgbehoevende persoon ook extra kosten voor verplaatsingen, verzorging en geneesmiddelen. Ook hulpmiddelen kopen of huren kost geld.

In veel gevallen regelt de mantelzorger ook de betalingen die gepaard gaan met de zorg. Als mantelzorger heb je ook extra kosten, bijvoorbeeld voor verplaatsingen, verzekeringen en energieverbruik. Het is dus belangrijk dat de mantelzorger, de zorgbehoevende persoon en de andere familieleden op voorhand afspraken maken over wie welke kosten betaalt en op welke manier de betalingen verlopen. Daarnaast is het even belangrijk als mantelzorger de zorgbehoevende persoon op de hoogte te houden van de financiële situatie.

Mantelzorg is niet vanzelfsprekend als je nog werkt. Daarom bestaan er enkele mogelijkheden om arbeid en zorg beter te combineren.

2. Meer vrije tijd voor de mantelzorg

Mantelzorg is niet vanzelfsprekend als je nog werkt. Daarom bestaan er enkele mogelijkheden om arbeid en zorg beter te combineren.

2.1 HET TIJDSKREDIET

Met het tijdskrediet kan je je beroepsloopbaan volledig of gedeeltelijk onderbreken voor familiale en sociale verplichtingen.

[2.1.1 Voor wie?](#)

Als je werknemer bent in de privé-sector.

[2.1.2 Welke mogelijkheden?](#)

Je mag je arbeidsprestaties volledig schorsen of ze verminderen:

- Een volledige onderbreking voor minimum drie maanden tot maximum één jaar: zowel voor voltijdse als deeltijdse werknemers. De maximumduur van 1 jaar kan eventueel verlengd worden indien een sectorale CAO of ondernemings-CAO hierin voorziet. Is dat het geval, dan kan deze maximumduur uitgebreid worden tot 5 jaar. Welke de toegelaten maximumduur ook is, het volledig tijdskrediet mag slechts per periode van maximum 12 maanden tegelijkertijd wor-

den aangevraagd. Wens je je loopbaan volledig te onderbreken door middel van het opnemen van tijdskrediet, dan dien je minstens 12 maanden tewerkgesteld te zijn bij je huidige werkgever.

- Een vermindering van de arbeidsprestaties tot een halftijdse betrekking: voor minstens drie maanden en maximum één jaar. Ook hier is een verlenging tot 5 jaar mogelijk indien dit in de CAO vermeld staat. Wens je van dit systeem gebruik te maken, dan dien je minstens 1 jaar door een arbeidsovereenkomst verbonden te zijn met je huidige werkgever en minstens 3/4-tijds tewerkgesteld te zijn.
- Een vermindering van de arbeidsprestaties met een vijfde: voor minstens 6 maanden tot maximum 5 jaar. Hiervoor dien je minstens 5 jaar tewerkgesteld te zijn bij je huidige werkgever en gedurende de afgelopen 12 maanden voltijds gewerkt te hebben.

Als je 50 jaar of ouder bent, kan je kiezen uit:

- De vermindering van de arbeidsprestaties tot een halftijdse betrekking. Dit kan voor een periode van minstens 3 maanden tot aan de datum van het pensioen. Dit is enkel mogelijk indien je minstens 20 jaar

tewerkgesteld bent, waarvan minstens de laatste 3 jaar bij je huidige werkgever. Daarenboven dien je bij je huidige werkgever minstens 3/4-tijds tewerkgesteld te zijn (of halftijds in het kader van de vroegere reglementering met betrekking tot loopbaanonderbreking).

- Een loopbaanvermindering van één volledige of twee halve dagen per week. Dit kan voor een periode van minstens 6 maanden tot aan de datum van het pensioen. Dit is enkel mogelijk indien je minstens 20 jaar tewerkgesteld bent, waarvan minstens de laatste 3 jaar bij je huidige werkgever. Daarenboven dien je bij je huidige werkgever minstens 4/5-tijds tewerkgesteld te zijn.

Let op! Werk je in een onderneming met 10 werknemers of minder? Dan kan je enkel van dit recht gebruik maken na akkoord van je werkgever. In de openbare sector val je onder het stelsel van de loopbaanonderbreking.

[2.1.3 Formaliteiten](#)

Om het tijdskrediet aan te vragen, verwittig je schriftelijk je werkgever. Je voegt een attest van de RVA toe, dat vermeldt of je reeds uitkeringen kreeg. Dien je aanvraag drie maanden op voorhand in voor een bedrijf met meer dan 20 werknemers of zes maanden op voorhand indien er minder werknemers zijn. Indien je **minstens 2 jaar tewerkgesteld bent bij je huidige werk-**

gever, krijg je onderbrekingsuitkeringen van de RVA, die je bij het werkloosheidsbureau moet aanvragen.

[2.1.4 De uitkering \(bruto-bedragen per maand op 1/5/2010\)](#)

Zie tabel bovenaan p 12

2.2 RECHT OP LOOPBAAN- ONDERBREKING IN DE OPENBARE SECTOR

[2.2.1 Voor wie?](#)

Indien je werkt:

- voor de federale overheid,
- voor de lokale en federale politie,

Tijdskrediet			
	geen 5 jaar anciënniteit in de onderneming**	5 jaar anciënniteit in de onderneming**	
		geen 20 jaar beroepsverleden	20 jaar beroepsverleden
Volledige onderbreking	444,39 euro	592,52 euro	592,52 euro
Vermindering met 1/5:			
50 jaar of jonger		146,32 euro	146,32 euro
		*188,82 euro	*188,82 euro
vanaf 51 jaar		146,32 euro	205,57 euro
		*188,82 euro	*248,08 euro
Vermindering met 1/2:			
50 jaar of jonger	222,19 euro	296,25 euro	296,25 euro
vanaf 51 jaar	222,19 euro	296,25 euro	442,57 euro

* Indien de werknemer alleen woont of indien hij/zij uitsluitend samenwoont met één of meerdere kinderen waarvan minstens één ten laste.

** Voor werknemers van 50 jaar of ouder volstaat drie jaar of in sommige gevallen één of twee jaar anciënniteit.

- voor de rechterlijke orde,
- voor een Gemeenschap of Gewest,
- voor een gemeente of een provincie,
- in het onderwijs,
- voor de Kamer van Volksvertegenwoordigers,
- voor een andere openbare dienst.

Opgelet! Een aantal overheidsdiensten hebben specifieke regelingen. Vraag daarom altijd aan je personeelsdienst op welke vorm van loopbaanonderbreking je recht hebt.

2.2.2 Welke mogelijkheden?

2.2.2.1 Wat is een gewone loopbaanonderbreking?

De gewone loopbaanonderbreking geeft je de mogelijkheid je arbeidsprestaties volledig of gedeeltelijk (met 1/5, 1/4, 1/3 of 1/2) te onderbreken, terwijl je een tussenkomst van de RVA ontvangt. De toegekende uitkering verschilt naargelang de aard van de loopbaanonderbreking (volledige onderbreking of vermindering van de prestaties), je leeftijd (jonger dan 50 jaar versus 50 jaar of

ouder) en het aantal kinderen.

Naast de verschillende vormen van gewone loopbaanonderbreking bestaan er ook nog 3 andere stelsels: palliatief verlof, ouderschapsverlof en verlof voor medische bijstand. Die komen aan bod onder respectievelijk punt 2.3, 2.4 en 2.5.

2.2.2.2 De gewone volledige loopbaanonderbreking

Je mag je arbeidsprestaties volledig schorsen voor een periode van minimum drie maanden tot maximum één jaar. Tijdens een volledige loopbaan mag je maximum 72 maanden nemen. Voor ouderschapsverlof, medische bijstand of palliatief verlof geldt die beperking niet.

Volledige loopbaanonderbreking (brutobedragen op 1/5/2010)		
Gewone uitkering	Verhoogde uitkering 2de kind	Verhoogde uitkering 3de kind of volgende
371,93 euro	407,32 euro	442,73 euro

Werk je deeltijds? Dan worden deze bedragen in verhouding verminderd. Na één jaar onderbreking worden ze voor vol- en voor deeltijdse werknemers verminderd met 5 %.

2.2.2.3 De gewone gedeeltelijke loopbaanonderbreking voor ambtenaren jonger dan 50 jaar

Als voltijds ambtenaar kan je je prestaties verminderen met 1/5, 1/4, 1/3 of 1/2. Werk je in een deeltijdse arbeidsregeling die ten minste gelijk is aan 3/4 van een voltijdse? Dan kan je je prestaties verminderen tot de helft van een voltijdse tewerkstelling.

Indien je deeltijds werkt, worden deze bedragen in verhouding verminderd. Na één jaar onderbreking worden ze voor vol- en voor deeltijdse werknemers verminderd met 5 %. Je kan de onderbreking aanvragen voor periodes van minimum drie en maximum 72 maanden.

Zie tabel 1 onderaan p 14.

2.2.2.4 De gewone gedeeltelijke loopbaanonderbreking voor ambtenaren van 50 jaar of ouder

Je hebt dezelfde mogelijkheden als voor een gedeeltelijke onderbreking als ambtenaar jonger dan 50, maar je dient je dan wel te engageren om je loopbaanonderbreking niet stop te zetten voor het begin van je pensioenering.

Zie tabel 2 onderaan p 14.

Werk je deeltijds? Dan worden deze bedragen in verhouding verminderd. Na één jaar onderbreking worden ze voor vol- en voor deeltijdse werknemers verminderd met 5 %.

2.2.2.5 Een combinatie van mogelijkheden

Je kan ook verschillende vormen van loopbaanonderbreking na elkaar nemen. Contacteer daarvoor je personeelsdienst. Je kan je loopbaanonderbreking ook verlengen, voor zover je de maximumperiode niet overschrijdt.

2.2.3 Formaliteiten

Deel aan je overheid minstens drie maanden

op voorhand de datum mee waarop de onderbreking van je loopbaan zal beginnen en hoelang ze zal duren. Voeg daarbij het aanvraagformulier C61 van de RVA.

Daarna stuur je het ingevuld aanvraagformulier C61 aangetekend terug naar de dienst Loopbaanonderbreking van het RVA-kantoor van het ambtsgebied van je woonplaats. Dit moet ten laatste twee maanden na de aanvangsdatum van de onderbreking gebeuren.

tabel 1

Gedeeltelijke loopbaanonderbreking voor werknemers jonger dan 50 jaar (brutobedragen per maand op 1//5/2010)			
	Gewoon bedrag	Verhoogd bedrag 2de kind	Verhoogd bedrag 3de kind of volgende
Vermindering met 1/5	74,37 euro	81,47 euro	88,54 euro
Vermindering met 1/4	92,99 euro	101,84 euro	110,69 euro
Vermindering met 1/3	123,96 euro	135,77 euro	147,58 euro
Vermindering met 1/2	185,96 euro	203,67 euro	221,35 euro

tabel 2

Gedeeltelijke loopbaanonderbreking voor werknemers van 50 jaar of ouder (brutobedragen per maand op 1/5/2010)			
	Gewoon bedrag	Verhoogd bedrag 2de kind	Verhoogd bedrag 3de kind of volgende
Vermindering met 1/5	148,77 euro	155,86 euro	162,93 euro
Vermindering met 1/4	185,96 euro	194,82 euro	203,67 euro
Vermindering met 1/3	247,91 euro	259,76 euro	271,54 euro
Vermindering met 1/2	371,93 euro	389,60 euro	407,32 euro

2.3 PALLIATIEF VERLOF

Zowel in de privé- als in de overheidssector kan je je loopbaan onderbreken voor het verlenen van palliatieve zorg. Dit is elke vorm van bijstand aan iemand die lijdt aan een ongeneeslijke ziekte en zich in de eindfase bevindt.

Je kan je prestaties dan volledig of gedeeltelijk onderbreken gedurende één maand per patiënt, maximum verlengbaar met één maand. Tijdens je loopbaan kan je dus meerdere keren palliatief verlof opnemen, maar telkens voor een andere persoon.

Je kan kiezen uit:

- voltijdse onderbreking,
- vermindering met de helft en
- vermindering met 1/5.

[2.3.1 De premie in de privé-sector en in sommige openbare diensten \(bruto-bedragen per maand op 1/5/2010\)](#)

Zie tabel onderaan p 15

	Volledige onderbreking	Halftijdse onderbreking	Gedeeltelijke onderbreking: 1/5
jonger dan 50 jaar	726,85 euro	363,42 euro	123,29 euro * 165,80 euro
50 jaar of ouder	726,85 euro	616,45 euro	246,58 euro

* Enkel voor alleenwonende werknemers (behalve voor de statutairen van het onderwijs en de federale besturen), d.w.z. voor de personen die uitsluitend met één of meerdere kinderen ten laste samenwonen.

Indien de patiënt sterft vóór het einde van de maand, kan je vergoeding niet teruggevorderd worden. Dat kan wel als je vroeger begint te werken dan de voorziene einddatum.

Opgelet! Een aantal overheidsdiensten hebben specifieke regelingen. Vraag daarom aan je personeelsdienst of en op welke vorm van palliatief verlof je recht hebt.

[2.3.2 Formaliteiten](#)

Leg aan je werkgever en de RVA een attest voor van de behandelend geneesheer van de patiënt waaruit blijkt dat je bereid bent de palliatieve zorg te verstrekken. Het aanvraagformulier voor de RVA krijg je bij de verschillende werkloosheidsbureaus en bij:

Dienst Loopbaanonderbreking van het Hoofdbestuur van de RVA
Keizerslaan 7 - 1000 Brussel
Tel.: 02/515 41 11 - Fax: 02/514 11 06
Je kan het ook downloaden op de website <http://www.rva.be>.

2.3.3 Wanneer gaat de loopbaanonderbreking in?

De loopbaanonderbreking gaat normaal in op de eerste dag van de week volgend op de week waarin je het attest aan je werkgever overhandigde. Als je werkgever akkoord gaat, kan je het verlof ook onmiddellijk laten aanvangen.

Wil je verlenging aanvragen? Maak dan opnieuw de attesten over aan je werkgever en aan de RVA.

2.4 OUDERSCHAPSVERLOF

Als werknemer in de private of in de openbare sector heb je één keer per kind recht op ouderschapsverlof.

2.4.1 Welke onderbrekingen zijn mogelijk?

- Een volledige onderbreking gedurende maximum drie maanden.
- Een vermindering van prestaties tot een halftijdse betrekking gedurende maximum zes maanden indien je voltijds tewerkgesteld bent.
- Een vermindering van de prestaties met 1/5 gedurende maximum 15 maanden indien je voltijds tewerkgesteld bent. (Deze regeling is niet mogelijk voor werknemers uit de openbare sector en het onderwijs.)

2.4.2 Wanneer kan je ouderschapsverlof nemen?

- Bij de geboorte van een kind, tot het de leeftijd van twaalf jaar heeft bereikt.
- Bij adoptie van een kind, vanaf de inschrijving als lid van het gezin in het bevolkings- of vreemdelingenregister van de gemeente waar je verblijfplaats is en zolang het kind de leeftijd van twaalf jaar niet heeft bereikt.
- Bij plaatsing van een kind (door de rechter of door Kind en Gezin) in je gezin, vanaf de dag van de plaatsing en zolang het kind de leeftijd van twaalf jaar niet heeft bereikt.
- Bij aanvraag dien je minstens één jaar te

werkgesteld te zijn bij je huidige werkgever.

2.4.3 Brutobedragen per maand (op 1/5/2010)

Zie tabel onderaan p 17.

2.4.4 Formaliteiten

De nodige attesten bezorg je aan de RVA, die de vergoeding uitkeert. Verwittig schriftelijk je werkgever drie maanden op voorhand, met de vermelding van begin- en einddatum.

2.5 LOOPBAANONDERBREKING VOOR MEDISCHE BIJSTAND

Je kan deze loopbaanonderbreking verkrijgen voor het bijstaan of verzorgen van een gezins- of familielid tot de tweede graad, dat lijdt aan een zware ziekte. Als zware ziekte wordt elke ziekte of ingreep verstaan waarvoor de geneesheer de sociale, familiale of psychische bijstand nodig acht voor het herstel.

2.5.1 Welke onderbrekingen zijn mogelijk?

De meeste werknemers komen in aanmerking voor:

- 12 maanden volledige loopbaanonderbreking. Je kan periodes opnemen van minimum één en maximum drie maanden, al dan niet aaneensluitend, tot je de maximumtermijn van 12 maanden hebt bereikt. De maximumduur kan verlengd worden tot maximum 24 maanden indien het verlof voor medische bijstand gevraagd wordt

Volledige onderbreking	Onderbreking met 1/2		Onderbreking met 1/5	
	jonger dan 50 jaar	50 jaar en ouder	jonger dan 50 jaar	50 jaar en ouder
726,85 euro	363,42 euro	616,45 euro	123,29 euro *165,80 euro	246,58 euro

* Enkel voor alleenwonende werknemers (behalve voor de statutairen van het onderwijs en de federale besturen), d.w.z. voor de personen die uitsluitend met één of meerdere kinderen ten laste samenwonen.

voor de zorg voor een kind van maximum 16 jaar dat je uitsluitend of hoofdzakelijk ten laste hebt én indien je bovendien alleenstaande bent (d.w.z. dat je een persoon bent die uitsluitend met één of meerdere kinderen samenwoont).

- 24 maanden halftijdse loopbaanonderbreking. In dit geval moet je minstens 3/4-tijds tewerkgesteld zijn. Je kan je prestaties dan verminderen tot de helft van een voltijdse betrekking.
- 24 maanden 1/5 gedeeltelijke loopbaanonderbreking. In dit geval moet je voltijds tewerkgesteld zijn.

Opgelet! Werk je in een KMO met minder dan 10 werknemers of in het onderwijs? Dan kan je van dit recht geen gebruik maken.

2.5.2 Bedragen

De voorwaarden en bedragen verschillen naargelang je in de privé-sector of bij de overheid werkt. Binnen de overheid bestaan

er trouwens nog verschillen. Vraag dus best eerst raad aan je personeelsdienst. Tabel zie onderaan p 18.

2.5.3 Formaliteiten

Vraag het verlof schriftelijk aan bij je werkgever. Voeg daarbij het getuigschrift van de behandelend geneesheer waaruit blijkt dat je je bereid hebt verklaard om voor de persoon in kwestie te zorgen. Het recht gaat in de eerste dag van de tweede maand volgend op de dag van de aanvraag, tenzij je werkgever dit eerder al toestaat.

2.5.4 Combinatie van loopbaanonderbreking voor medische bijstand en tijdskrediet

Als mantelzorger kan je tijdskrediet nemen als aanvulling op een loopbaanonderbreking voor medische bijstand. Zoals onder punt 2.5.1 aangegeven, kan je 12 maanden volledige loopbaanonderbreking nemen voor

Loopbaanonderbreking voor medische bijstand in de privé-sector (brutobedragen per maand op 1/5/2010)			
	Voltijdse onderbreking	Halftijdse onderbreking	Onderbreking 1/5
jonger dan 50 jaar	726,85 euro	363,42 euro	123,29 euro *165,80 euro
50 jaar of ouder	726,85 euro	616,45 euro	246,58 euro

* Enkel voor alleenstaande werknemers (behalve voor de statutairen van het onderwijs en de federale besturen), d.w.z. voor personen die uitsluitend samenwonen met één of meerdere kinderen ten laste.

medische bijstand en hiervoor vergoed worden door de RVA. Vervolgens kan je 1 jaar volledig tijdskrediet nemen, eveneens vergoed door de RVA. Zoals eerder reeds aangegeven kan in de CAO waar je bedrijf onder ressorteert, opgenomen zijn dat je gedurende 5 jaar volledig tijdskrediet kan nemen. De 4 bijkomende jaren worden weliswaar niet vergoed door de RVA, tenzij het gaat om onder andere bijstand aan een ziek of zorgbehoevend gezinslid. Op die manier kan je als mantelzorger dus 6 jaar uitkeringen ontvangen van de RVA.

Opgelet! Deze uitbreiding van het volledig tijdskrediet bij CAO bestaat niet in alle arbeidssectoren en dus ook niet in alle bedrijven. Bovendien wordt in de meeste sectoren van de 5 jaar volledig tijdskrediet dat je door deze maatregel kan nemen, slechts 3 jaar gelijkgesteld met het normale loon voor de pensioenberekening. In een heel beperkt aantal sectoren geldt dat voor de volledige 5 jaar. Vraag dit dus zeker na op je persoonsdienst.

Meer informatie over alle vormen van tijdskrediet en loopbaanonderbreking kan je vinden op de website van de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening: <http://www.rva.be>. Daar vind je ook steeds de meest recente bedragen.

2.6 TIJDSKREDIET EN INVALIDITEITSUITKERING DOOR DE MUTUALITEIT

Als je tijdskrediet wil opnemen om voor je zieke partner te zorgen, informeer dan best eerst eens bij de dienst uitkeringen van je ziekenfonds. De medewerkers van deze dienst lichten je graag in over het al dan niet stijgen van de invaliditeitsuitkering van je partner.

2.7 ALS JE ALS MANTELZORGER WERKLOOS BENT

Mantelzorg wordt beschouwd als een activiteit in de private levenssfeer. Daarom ben je in principe niet verplicht er aangifte van te doen als je werkloos bent. Doe je dat niet, dan moet je wel beschikbaar blijven voor de arbeidsmarkt.

Voor mantelzorgers is dat laatste dikwijls een probleem. Daarom kan je, als volledig uitkeringsgerechtigde werkloze, vrijstelling aanvragen van bepaalde verplichtingen om sociale of familiale redenen.

In dat geval

- mag je een voorgestelde dienstbetrekking weigeren,
- hoef je niet meer beschikbaar te zijn voor de arbeidsmarkt en
- hoef je niet meer ingeschreven te zijn als werkzoekende.

Je kan de aanvraag om sociale of familiale redenen enkel indienen met betrekking tot:

- jezelf;
- iedere persoon waarmee je samenwoont;
- je kinderen, ouders, broers en zussen (ook als je er niet mee samenwoont);
- de personen waarvan jij de (toeziende) voogd bent of je partner de (toeziende) voogd is en
- een persoon die ten laste is van jou of van je partner.

Periode

Je kan vrijstelling aanvragen voor een duur van minimum zes en maximum twaalf maanden. Na afloop kan je vragen ze te verlengen voor een periode van minimum drie en maximum twaalf maanden. De maximale duur van de vrijstellingsperiodes is 72 maanden (6 jaar).

Bedrag

Je werkloosheidsuitkering daalt tot 10,22 euro per dag gedurende de eerste 24 maanden van de vrijstelling en vanaf de 25ste maand heb je recht op 8,30 euro per dag. Deze bedragen zijn niet geïndexeerd.

2.8 ALS JE ALS MANTELZORGER ARBEIDSONGESCHIKT OF INVALIDE BENT

Ben je arbeidsongeschikt of invalide? Dan moet je vooraf toestemming vragen aan de adviserend geneesheer van je ziekenfonds om een werkzaamheid te mogen verrichten. Bij problemen riskeer je immers het bedrag van je uitkeringen wegens arbeidsongeschiktheid of invaliditeit terug te moeten betalen, zelfs al bood je je hulp volledig gratis aan.

De toestemming is niet nodig als het gaat om de hulp aan je partner, kind of ouders in de eigen huiskring.

2.9 LOOPBAANONDERBREKING VOOR ZELFSTANDIGEN

Als zelfstandige kan je je beroepsactiviteit voor minstens 4 opeenvolgende weken stopzetten om je ernstig ziek kind te verzorgen (medische bijstand aan een ziek kind) of je kind of partner bij hun levenseinde te begeleiden (palliatieve zorg). Hiervoor kan je enkele fiscale voordelen bekomen.

2.9.1 Palliatief verlof voor zelfstandigen

Neem je gedurende minstens 4 opeenvolgende weken palliatief verlof, dan hoef je geen enkele bijdrage te betalen voor het kwartaal dat volgt op het begin van de tijdelijke onderbreking van je beroepsactiviteit om palliatieve zorg te geven aan je kind of aan je partner. De partner is je echtgenoot/echtgenote (of je wettelijk samenwonende partner) en maakt werkelijk deel uit van het gezin. Een beroepsunderbreking voor een periode die korter is dan een volledig kwartaal staat een eventuele vrijstelling voor dat kwartaal niet in de weg.

Daarnaast kan je als zelfstandige ook een uitkering aanvragen bij je sociaal verzekeringsfonds. Dit kan door afgifte van een attest van de behandelende arts. Het bedrag wordt in 3 schijven uitbetaald en komt overeen met 2 maanden minimumpensioen van een alleenstaande zelfstandige. Het gaat momenteel om 1.841 euro (vanaf 1/8/2010: 1.891 euro). Je dient dan wel gedurende minstens 2 kwartalen vóór de tijdelijke stopzetting onderworpen geweest te zijn aan het sociaal statuut en je sociale bijdragen betaald te hebben.

2.9.2 Verlof voor medische bijstand voor zelfstandigen

Deze maatregel is enkel mogelijk als je zorgt voor een kind dat getroffen is door een ernstige aandoening. Het gaat om elke medische aandoening of ingreep die door de arts van het kind als ernstig beschouwd wordt en waarvoor de arts meent dat elke vorm van bijstand van het gezin nodig is voor het herstel van het kind. In dit geval kan er geen aanspraak gemaakt worden op een uitkering. Je hoeft als zelfstandige echter geen bijdragen te betalen voor het kwartaal dat volgt op het begin van de stopzetting van je beroepsactiviteit. Ook hier verhindert een onderbreking van je beroepsactiviteit voor een periode die korter dan een kwartaal is, de mogelijke vrijstelling van bijdragen niet.

Je kan als zelfstandige maar één keer voor hetzelfde kind genieten van dit voordeel.

2.9.3 Pensioenrechten bij loopbaanonderbreking voor zelfstandigen

De periode van tijdelijke onderbreking van de zelfstandige bezigheid omwille van het verlenen van zorg aan een ziek kind of omwille van het verlenen van palliatieve zorg wordt gelijkgesteld met een periode van bezigheid voor de pensioenopbouw.

De gelijkgestelde periode is het kwartaal dat volgt op het kwartaal in de loop waarvan de onderbreking van de beroepsbezigheid een aanvang heeft genomen. De aanvraag bij je sociaal secretariaat geldt als aanvraag tot gelijkstelling. Je kan maar één keer van deze maatregel genieten voor hetzelfde kind.

2.10 ADRESSEN

Voor meer informatie over de combinatie mantelzorg en arbeid kan je terecht bij onderstaande organisaties. Vraag gerust ook raad bij je personeelsdienst en bij je vakbond.

RVA

Keizerslaan 7
1000 Brussel
Tel.: 02/515 41 11
Website: <http://www.rva.be>

VDAB

Keizerslaan 11
1000 Brussel
Tel.: 02/506 15 11 of 0800/30 700
E-mail: info@vdab.be
Website: <http://www.vdab.be>

Bron:

RVA, Belgisch Staatsblad
ACLVB (liberale vakbond)

3. Mantelzorgers en zorgbehoevende personen staan er niet alleen voor

Tal van instanties, zoals de Vlaamse regering en de provincies, verstrekken diensten of tussenkomsten voor zorgbehoevende personen en mantelzorgers. Maar eerst is er uiteraard je ziekenfonds.

3.1 DE VERPLICHTE ZIEKTEVERZEKERING

De verplichte ziekteverzekering voorziet in principe geen terugbetaling van mantelzorg. Wel bestaat er sinds 2000, buiten de gewone terugbetalingen voor verzorging, een financiële tussenkomst voor palliatieve thuiszorg, ook wel het palliatief forfait genoemd. Daarnaast bestaat er ook nog een incontinentie-

forfait, een zorgforfait voor chronisch zieken en een PVS-forfait (PVS staat voor persistente vegetatieve status, d.w.z. thuisverzorging van comapatiënten).

3.1.1 Palliatief thuiszorgforfait

Stelt de huisarts vast dat het gaat om een onomkeerbare aandoening waaraan de betrokkene lijdt, dat de toestand ongunstig evolueert en dat hij het overlijden verwacht binnen de drie maanden? Dan stuurt hij een kennisgeving aan de adviserend geneesheer van het ziekenfonds.

Onmiddellijk na de ontvangst van het ingevuld aanvraagformulier van de huisarts betaalt het ziekenfonds een palliatief forfait van 594,79 euro/maand. Dit bedrag dient voor de betaling van de persoonlijke aandelen voor geneesmiddelen, verzorgingsmiddelen en andere hulpmiddelen.

Indien de patiënt na 30 dagen nog altijd aan de voorwaarden voldoet, kan de arts dit palliatief forfait nog één keer laten verlengen.

Voor palliatieve patiënten die het palliatief thuiszorgforfait hebben aangevraagd is ook het remgeld voor de huisarts en voor de

inzet van verpleegkundigen afgeschaft. Het palliatief thuiszorgforfait is bovendien combineerbaar met het incontinentieforfait, het chronisch zorgforfait en het PVS-forfait.

3.1.2 Incontinentieforfait

Het incontinentieforfait is een jaarlijkse tegemoetkoming in de kosten voor incontinentiemateriaal van zwaar zorgbehoevende personen. Het bedrag voor 2010 is 453,24 euro, maar dit bedrag wordt telkens op 1 januari aangepast.

Voor het incontinentieforfait gelden strikte voorwaarden. Zo wordt er gekeken naar de remgelden van de twee afgelopen jaar. Deze dienen hoger te zijn dan het bedrag van de maximumfactuur. Het ziekenfonds betaalt het incontinentieforfait automatisch, maar enkel voor de leden waarvan het ziekenfonds weet dat ze in aanmerking komen.

Bij een zwaar zorgbehoevende persoon waar geen verpleegkundige hulp aan huis komt, kan het daarom nuttig zijn eenmalig een verpleegkundige te laten langskomen om een score te maken op basis van de KATZ-schaal.

3.1.3 Chronisch zorgforfait

Het zorgforfait is een jaarlijkse tegemoetkoming voor chronisch zieken die door hun ziekte sterk afhankelijk zijn van anderen en daardoor hoge uitgaven hebben voor ge-

zondheidszorg. Personen die voor minstens drie maanden, met instemming van de adviserend geneesheer van het ziekenfonds, een forfait B of C voor thuisverpleging hebben, ontvangen 551,65 euro/jaar. Volgende personen hebben recht op 413,75 euro/jaar:

- personen die voldoen aan de voorwaarden voor een integratietegemoetkoming voor gehandicapten (minstens 12 punten op schaal verminderde zelfredzaamheid),
- personen die voldoen aan de voorwaarden voor een tegemoetkoming 'hulp aan bejaarden' (minstens 12 punten op schaal verminderde zelfredzaamheid),
- zorgbehoevende personen die arbeidsongeschikt zijn én een tegemoetkoming voor hulp van derden ontvangen.

Volgende chronisch zieken ontvangen 275,83 euro/jaar:

- personen die minstens zes maanden erkend zijn als patiënt met een zware aan-doening in het kader van kinesithérapie of fysiotherapie,
- personen die in het huidige of voorgaande kalenderjaar samen minstens zesmaal of gedurende minstens 120 dagen opgenomen zijn in een algemeen of psychiatrisch ziekenhuis,
- personen die voldoen aan de medische voorwaarden die recht geven op de verhoogde kinderbijslag voor kinderen met een handicap of een ernstige ziekte.

Bij de toekenning van het chronisch zorgforfait wordt echter ook gekeken naar het

bedrag van de remgelden van de afgelopen twee jaar. Deze dienen hoger te zijn dan het bedrag van de maximumfactuur.

De hoge uitgaven voor gezondheidszorg zijn automatisch gekend door het ziekenfonds. Van het verlies aan zelfredzaamheid is het ziekenfonds niet altijd op de hoogte, bijvoorbeeld als er geen thuisverpleging is. Dan is het belangrijk zelf aan het ziekenfonds te vragen of de chronisch zieke recht kan hebben op het zorgforfait.

[3.1.4 PVS-forfait](#)

PVS staat voor Persistente Vegetatieve Status. PVS-patiënten zijn personen die in een coma verzeild zijn na het oplopen van een ernstige acute hersenbeschadiging (na een schedeltrauma, hartstilstand, aderbloeding, ...) en waarbij de ontwaaktechnieken de toestand niet konden verbeteren.

Het PVS-forfait komt tegemoet in de kosten voor medicatie, verzorgings- en hulpmiddelen van thuisverzorgde PVS-patiënten. Het bedrag wordt jaarlijks geïndexeerd en bedraagt voor 2010 maximaal 7.576,04 euro.

De aanvraag bij het ziekenfonds gebeurt door de verantwoordelijke arts van een erkend deskundig ziekenhuiscentrum.

Bron: Landsbond van Liberale Mutualiteiten

3.2 WAT KAN JE LIBERAAL ZIEKENFONDS VOOR JE DOEN?

Je Liberale Mutualiteit heeft een ruim aanbod aan aanvullende diensten voor zorgbehoevende personen en mantelzorgers. Het aanbod en de voorwaarden kunnen per ziekenfonds verschillen. We zetten de belangrijkste diensten op een rijtje. Meer informatie over elk van deze diensten vraag je best aan de mutualiteit zelf.

[3.2.1 Regionaal dienstencentrum \(RDC\)](#)

Voor praktische informatie en ondersteuning bij de thuiszorg kan je terecht bij het regionaal dienstencentrum van je ziekenfonds. Het kan je doorverwijzen naar de aangepaste hulp- en dienstverlening.

Ook voor de coördinatie van een complexe thuiszorgsituatie kan je bij het regionaal dienstencentrum terecht. Zij kunnen een

multidisciplinair overleg organiseren met alle betrokken hulpverleners: zowel mantelzorgers als professionelen. Er worden afspraken gemaakt om de thuiszorg zo vlot mogelijk te laten verlopen en taken worden verdeeld.

Bij het regionaal dienstencentrum kan je ook terecht voor advies met betrekking tot woningaanpassingen en hulpmiddelen.

Ten slotte organiseert het regionaal dienstencentrum groepsgerichte activiteiten van algemene, informatieve en vormende aard. Zo worden er regelmatig activiteiten over thuiszorg, sociale voorzieningen, hulpmiddelen in de thuiszorg, ... ingericht. Er gaan echter ook ontspannende activiteiten voor mantelzorgers door.

De adressen en telefoonnummers vind je achteraan deze brochure.

[3.2.2 Dienst maatschappelijk werk van het ziekenfonds](#)

De dienstverlening van de dienst maatschappelijk werk (DMW) is gratis en voor iedereen toegankelijk. Iedereen kan met de meest uiteenlopende vragen terecht bij de medewerkers. De hulp- en dienstverlening richt zich voornamelijk tot zieken, personen met chronische gezondheidsproblemen, personen met een handicap, ouderen en zorgbehoevende personen.

Je kan hier aankloppen met allerlei vragen omtrent sociale, administratieve en materiele problemen waarmee je geconfronteerd wordt. De maatschappelijk assistenten informeren je over de tegemoetkomingen, voordelen en vrijstellingen waarop je recht hebt. Zij hebben aandacht voor de psychische en sociale problemen die ontstaan wanneer iemand opgenomen wordt in het ziekenhuis of langdurig ziek wordt. De maatschappelijk assistenten adviseren en begeleiden je. Samen wordt gezocht naar de oplossing voor je probleem, meer bepaald: de oplossing die het best bij je past.

Je kan bij de dienst ook terecht voor je inschrijving bij het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap of voor de toegang tot de Vlaamse zorgverzekering.

Je kan de maatschappelijk assistent(e) raadplegen tijdens de consultaties in je plaatselijk kantoor. Indien je je niet of moeilijk kan verplaatsen, kan je een huisbezoek aanvragen.

De adressen en telefoonnummers van de provinciale hoofdzetels vind je achteraan deze brochure.

[3.2.3 Kortverblijf](#)

Soms ben je wegens ziekte, werk of een verhuis tijdelijk niet in staat om te zorgen voor een ziek of bejaard familielid. Of je wil er gewoon eens enkele dagen tussenuit. In dat

geval bestaan er verschillende mogelijkheden om de zorgbehoevende persoon tijdelijk elders op te vangen.

Kortverblijven gebeuren gewoonlijk in een rustoord voor bejaarden, voor een beperkte periode. De Liberale Mutualiteiten voorzien hiervoor een tussenkomst. Voorwaarde is wel dat het kortverblijf niet gebruikt wordt als opstapje naar een definitieve opname.

Wens je hiervan gebruik te maken? Neem dan contact op met de dienst maatschappelijk werk van je ziekenfonds. De maatschappelijk assistenten geven je bijkomende informatie en leggen je aanvraag ter goedkeuring voor aan de medische directie van de landsbond. Zo kan je in aanmerking komen voor een gedeeltelijke terugbetaling van de kosten.

Zoek je opvang tijdens de schoolvakantie? Reserveer dan best enkele maanden van tevoren, want in die periode is het aantal plaatsen in de instellingen meestal beperkt.

[3.2.4 Tussenkomst in de psychologische begeleiding van kankerpatiënten en hun omgeving](#)

Te horen krijgen dat je kanker hebt en de behandeling tegen kanker brengen vaak psychologische problemen met zich mee. Een dergelijke diagnose schudt immers je leven en toekomstplannen grondig door elkaar. Bovendien is het vaak moeilijk om

na de behandeling de draad weer op te nemen. Het is daarom niet verbazingwekkend dat veel kankerpatiënten te kampen krijgen met een depressie, grote angsten en/of moeilijkheden om zich aan te passen aan hun nieuwe situatie. Heftige emoties en/of gevoelens van onmacht tijdens de behandeling en daarna zijn normaal. Daarom wordt vaak gepleit voor goedkopere professionele psychologische ondersteuning voor wie gediagnosticeerd is met kanker.

Om de psychologische ondersteuning van personen met kanker toegankelijker te maken, voorziet de Liberale Mutualiteit een tussenkomst voor consultaties bij een psycholoog. Deze tussenkomst geldt niet enkel voor de kankerpatiënt, maar ook voor zijn/haar partner en familieleden tot en met de tweede graad. Meer informatie kan je bekomen bij de dienst maatschappelijk werk van je ziekenfonds.

[3.2.5 Thuisverpleging](#)

In samenspraak met je huisarts kan je een beroep doen op een dienst voor thuisverpleging. Deze dienst is gratis.

Als je enkel thuisverpleging nodig hebt voor het klaarleggen van de medicatie en om oogdruppels toe te dienen, is dit wel betalend.

[3.2.6 Gezins- en bejaardenhulp](#)

De diensten voor gezins- en bejaardenhulp bieden aangepaste hulp bij verschillende activiteiten, zoals verzorging, verplaatsingen en huishoudelijke taken. De prijs hiervoor is vastgelegd door de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin en hangt af van het inkomen, het aantal personen ten laste en de graad van zorgbehoevendheid.

[3.2.7 Poetsdienst](#)

Als je als zorgbehoevende niet meer in staat bent om je woning te onderhouden, kan je een beroep doen op poets hulp. Ook hier is de prijs afhankelijk van het inkomen en het aantal personen ten laste.

Nast poets hulp uit het reguliere circuit, kan je ook een poets hulp bekomen die je kan betalen met dienstencheques. Een dienstencheque kost 7,50 euro en is bruikbaar voor

1 uur poetsen. De dienstencheques zijn 8 maanden geldig. Dertig procent van kostprijs van de dienstencheques kan je terugvorderen via de belastingen. Je ontvangt hiervoor een fiscaal attest, dat je kan toevoegen bij je belastingaangifte.

[3.2.8 Oppasdienst](#)

Indien je als mantelzorgger belet bent of je graag even ontspant, kan je een beroep doen op een dienst die professionele hulpverleners of vrijwilligers inschakelt om de zorgbehoevende gezelschap te houden. Voor deze dienst wordt soms een kleine vergoeding gevraagd.

[3.2.9 Klusjesdienst](#)

Indien de woning van de zorgbehoevende dient opgeknapt te worden en je niemand vindt die daartoe in staat is, kan je terecht bij de klusjesdienst.

Schilderen, behangen of kleine reparaties in de woning die niet door een vakman moeten gebeuren, komen in aanmerking. Je betaalt een vergoeding per uur op basis van het inkomen.

3.2.10 Uitleendienst

De meeste ziekenfondsen hebben een groot aanbod van hulpmiddelen die ze uitlenen tegen een kleine vergoeding voor een onbepaalde termijn. Je betaalt een waarborg die je terugkrijgt wanneer je het hulpmiddel in goede staat terugbrengt. Het huurgeld wordt per dag aangerekend en is afhankelijk van de aard van het materiaal.

Materialen die meestal worden verhuurd, zijn onder meer:

- noodoproepsystemen,
- ziekenhuisbedden,
- bedtafels,
- dekenbogen,
- oprichters op voet,
- matrassen,
- patiëntenlift,
- toiletstoelen,
- toilethulp,
- serumstaanders,
- plaswekkers,
- rolwagens,
- looprekken,
- krukken en
- vierpikkels.

Er is ook mogelijkheid om medisch en orthopedisch materiaal aan te kopen tegen lage prijzen, zoals:

- incontinentiemateriaal,
- matrasbeschermers,
- toiletstoelen,
- toiletverhogers en

- krukken.

3.2.11 Tussenkomst in kostprijs voor thuisoppassing voor Alzheimerpatiënten

Zorg dragen voor een Alzheimerpatiënt is een intensieve bezigheid. Ook jij hebt als mantelzorgverzorger van tijd tot tijd behoefte aan een adempauze. De vereniging Baluchon Alzheimer België en Sowel vzw bieden een oplossing op maat met degelijk opgeleide oppassers. Op die manier kan de thuiszorgsituatie tijdelijk worden ontlast.

De Liberale Mutualiteit biedt een tussenkomst van 16 euro per nacht indien je een beroep doet op één van beide organisaties voor een oppasser aan huis. Het moet wel gaan om Alzheimerpatiënten die op permanente basis thuis worden verzorgd. Er worden tot 14 nachten vergoed. De tussenkomst wordt betaald op voorlegging van de factuur.

Bron: Landsbond van Liberale Mutualiteiten

3.3 MAATREGELEN EN VERGOEDINGEN VAN DE VLAAMSE REGERING

[3.3.1 De Vlaamse aanmoedigingspremie zorgkrediet](#)

[3.3.1.1 Voor wie?](#)

Wanneer je tewerkgesteld bent in het Vlaamse Gewest bij een onderneming met een sectorakkoord, bedrijfsakkoord of toetredingsakte voor de aanmoedigingspremies en een – federaal toegekend – tijdskrediet neemt, kan je bij de Vlaamse overheid een bijkomende aanmoedigingspremie zorgkrediet aanvragen voor:

- de bijstand of verzorging van je moeder of vader als die ouder dan 70 jaar is,
- de zorg voor kinderen tot en met de leeftijd van 7 jaar. Voor kinderen die een handicap hebben van minstens 66 % geldt 11 jaar als uiterste leeftijdsgrens,
- de bijstand of verzorging van een zwaar ziek gezins- of familielid of een persoon die lijdt aan een ongeneeslijke ziekte,
- een ‘thematisch verlof’ dat wordt toegekend door de RVA: ouderschapsverlof, verlof voor de bijstand of verzorging van een zwaar ziek gezins- of familielid (zie deel 2),
- een palliatief verlof (zie deel 2).

Tijdens je volledige loopbaan kan je voor de

duur van maximum één jaar een aanmoedigingspremie zorgkrediet krijgen.

[3.3.1.2 De premie](#)

Het bedrag van de Vlaamse aanmoedigingspremie hangt af van de arbeidsregeling waarin je werkte vóór het tijdskrediet, de omvang van het tijdskrediet en van het feit of je al dan niet alleenstaande bent (eventueel met personen ten laste).

Tabel zie bovenaan p 32

[3.3.1.3 Formaliteiten](#)

Je kan de brochure en het aanvraagformulier ‘aanmoedigingspremies voor werknemers in de privé-sector’ telefonisch bestellen op het nummer 1700 of downloaden van de website www.werk.be.

Bron: Portaal voor Werk en Sociale Economie

[3.3.2 Tegemoetkomingen en diensten vanwege het VAPH](#)

Het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) verleent allerlei tegemoetkomingen en diensten. Deze zijn echter enkel beschikbaar voor personen met een handicap die jonger dan 65 jaar zijn (of 65 jaar of ouder zijn en reeds erkend zijn door het VAPH). We zetten de belangrijkste ervan op een rijtje.

Toestand voor het tijdskrediet	Toestand tijdens het tijdskrediet	Vlaamse aanmoedigingspremie: brutobedragen (op 1/5/2010)	
		alleenstaande	niet-alleenstaande
Je werkt minimum 75% van een voltijdse betrekking	Volledig	219,11 euro	175,76 euro
	Halftijds	160,52 euro	117,17 euro
	1/5	101,94 euro	58,59 euro
Je werkt minimum 50% van een voltijdse betrekking	Volledig	160,52 euro	117,17 euro
	Halftijds	geen recht op een aanmoedigingspremie	geen recht op een aanmoedigingspremie
	1/5	geen recht op een aanmoedigingspremie	geen recht op een aanmoedigingspremie
Je werkt minder dan 50% van een voltijdse betrekking	Volledig	101,94 euro	58,59 euro
	Halftijds	geen recht op een aanmoedigingspremie	geen recht op een aanmoedigingspremie
	1/5	geen recht op een aanmoedigingspremie	geen recht op een aanmoedigingspremie

3.3.2.1 Tegemoetkomingen

3.3.2.1.1 Individuele Materiële Bijstand (IMB)

Het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) kan kosten terugbetalen voor aanpassingen of hulpmiddelen die personen met een handicap kunnen helpen bij o.m.:

- verplaatsing (aanpassing aan de wagen, witte stok, geleide hond, tiltoestellen, liften, onderhoud van rolstoel, ...),
- communicatie (doventelefoon, doventolken, tv-loupes, brailleschrijfmachines, ...),

- dagelijkse bezigheden (douche- en toiletmateriaal, speciale bedden, speciale tafels, anti-decubitusmatrassen, incontinentiemateriaal, handgrepen, ...).

Ook andere dure middelen (ten minste 250 euro) worden (gedeeltelijk) terugbetaald na goedkeuring door de Bijzondere Bijstandsc commissie.

Het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap kan ook tussenkomsten verlenen voor noodzakelijke aanpassingen aan de woning: aanbouw of verbouwingen (zie verder).

3.3.2.1.2 **Persoonlijk Assistentiebudget (PAB)**

Een PAB is een budget dat het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap je geeft om jouw assistentie thuis, op school of op het werk te organiseren en te financieren. Vandaar dat je (of jouw wettelijke vertegenwoordiger) in dat geval 'budgethouder' genoemd wordt. Met het PAB werf je assistenten aan. Je wordt dus werkgever.

Het PAB schommelt tussen 8.845,34 en 41.278,24 euro op jaarbasis. Deze bedragen worden één keer per jaar aan de index aangepast.

Een commissie van deskundigen bepaalt de hoogte van het budget. Ze houdt hierbij rekening met je noden en behoeften. Die zijn onder meer afhankelijk van de aard en de ernst van je handicap en van je leefsituatie.

3.3.2.1.3 **Persoonsgebonden Budget (PGB)**

Het Persoonsgebonden Budget (PGB) is een bedrag waarmee een persoon met een handicap of zijn wettelijke vertegenwoordiger bepaalde zorg en ondersteuning zelf kan inkopen. Dit bedrag kan worden besteed aan zorg door residentiële voorzieningen (dagopvangcentrum, internaat, ...), persoonlijke assistenten (zie PAB), ... De grootte van het zorgbudget is afhankelijk van de zorgbehoefte en wordt aan de zorgbehoevende persoon zelf uitgekeerd.

Momenteel loopt er een grootschalig experiment met betrekking tot het Persoonsgebonden Budget in de regio's Halle-Vilvoorde en de stad Antwerpen.

3.3.2.2 **Diensten**

Zorg je voor een persoon jonger dan 65 jaar (of 65 jaar of ouder, maar reeds erkend als persoon met een handicap door het VAPH vóór de leeftijd van 65 jaar)? Dan kan je een beroep doen op de diensten die door het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap worden gesubsidieerd. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen wonen met begeleiding, opvang voor kinderen en jongeren en opvang voor volwassenen. Hier vind je een korte omschrijving van deze diensten. Op de website van het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (www.vaph.be) vind je meer informatie

onder het tabblad 'Wonen en opvang'.

3.3.2.2.1 Wonen met begeleiding

Het betreft hier volgende diensten:

- diensten voor thuisbegeleiding: ondersteunen de persoon met een handicap en zijn/haar ouders in de thuissituatie om de zelfstandigheid van de persoon met een handicap te stimuleren;
- diensten voor begeleid wonen: bieden psycho-sociale ondersteuning bij verschillende taken uit het dagelijkse leven (het huishouden, de werksituatie en de administratie) aan personen met een handicap die thuis wonen;
- diensten voor zelfstandig wonen: bieden ondersteuning bij allerlei taken uit het dagelijkse leven aan personen met een handicap die zelfstandig wonen;
- diensten voor beschermd wonen: voor personen voor wie de hulp van de diensten voor begeleid wonen te licht uitvalt en die van een tehuis voor (niet-) werkenden te intensief is;
- geïntegreerd wonen: een proefproject, waarbij voorzieningen de kans krijgen om personen met een zware zorgbehoefte te huisvesten in inclusieve woonprojecten, waarbij de persoon met een handicap zelf instaat voor de woon- en leefkosten;
- trajectbegeleiding: voor personen die geen inzicht hebben in de voor hen aangewezen vorm van ondersteuning.

3.3.2.2.2 Opvang voor kinderen en jongeren

Het betreft hier volgende diensten:

- logeren in een internaat met logeeraanbod;
- kortopvang: in een tehuis voor kortopvang of in een internaat (voor korte periode);
- plaatsing in een pleeggezin;
- opname in een centrum voor observatie en behandeling (OBC): voor kinderen en jongeren met complexe gedragsstoornissen en emotionele stoornissen;
- opname in een semi-internaat;
- opname in een internaat;
- begeleide uitgroei uit de voorziening: voor kinderen en jongeren die een observatie- en behandelingscentrum of een internaat verlaten en terug thuis gaan leven.

3.3.2.2.3 Opvang voor volwassenen

Het betreft hier volgende diensten:

- logeren in een tehuis voor werkenden of voor niet-werkenden met logeeraanbod;
- kortopvang: in een tehuis voor kortopvang

- of in een tehuis voor werkenden of voor niet-werkenden (voor korte periode);
- plaatsing in een pleeggezin;
 - wonen onder begeleiding van een particulier (WOP): zelfstandig wonen, maar begeleiding krijgen door een niet-professionele hulpverlener (een vriend(in), een kennis of een familielid);
 - gebruik van een dagcentrum: voor personen met een handicap die niet kunnen werken op de gewone arbeidsmarkt of in een beschutte werkplaats;
 - begeleid werken: voor personen met een handicap die net niet het niveau van een betaalde job halen, maar die meer aankunnen dan de gewone dagactiviteiten in een dagcentrum;
 - verblijven in een tehuis voor werkenden;
 - verblijven in een tehuis voor niet-werkenden.

3.3.2.3 Hoe aanvragen?

Aanvragen voor een tussenkomst van het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) moet je indienen bij de provinciale afdeling van het VAPH. Vooraf moet je evenwel eerst een dossier laten opstellen door een multidisciplinair team. De dienst maatschappelijk werk van je ziekenfonds is daarvoor erkend en kan je ook helpen zoeken naar de meest geschikte dienstverlening en opvangvorm. Er wordt geen rekening gehouden met je eventuele inkomsten. Wel dient de aanvraag te geschieden voor je 65ste verjaardag.

3.3.2.4 Meer info?

Informatiedienst van het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap
 Sterrenkundelaan 30, 1210 Brussel
 Tel.: 02/225 84 11
 Fax: 02/225 84 05
 e-mail: informatie@vaph.be
 website: www.vaph.be

Bron: VAPH

3.3.3 De Vlaamse zorgverzekering

Sinds 2001 komt de Vlaamse zorgverzekering tussen in de niet-medische kosten verbonden aan een situatie van afhankelijkheid.

3.3.3.1 Bijdragen

Iedere inwoner van Vlaanderen vanaf de leeftijd van 26 jaar is verplicht om zich aan

te sluiten bij een zorgkas. Als je in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest woont, heb je de vrije keuze om al dan niet aan te sluiten. De jaarbijdrage bedraagt 25 euro per persoon. Als je op 1 januari van het vorige kalenderjaar recht had op de verhoogde tegemoetkoming in het kader van de verplichte ziekteverzekering (voorkeurregeling) of recht had op het OMNIO-statuut, dan betaal je slechts 10 euro.

De Zorgkas van de Liberale Mutualiteit heet je van harte welkom!

3.3.3.2 Welke vergoeding?

Voor de zorgverzekering hoef je geen gemaakte kosten te bewijzen. Je krijgt een forfaitaire vergoeding van 130 euro per maand als je voldoet aan de voorwaarden vermeld onder punt 3.3.3.3 en 3.3.3.4.

3.3.3.3 Wie komt in aanmerking?

Je komt in aanmerking voor een vergoeding als je zwaar zorgbehoevend bent. Je moet ofwel thuis verzorgd worden, ofwel in een rusthuis, een rust- en verzorgingstehuis of een psychiatrisch verzorgingstehuis verblijven.

Voor de zorgverzekering word je als zwaar zorgbehoevend beschouwd als je lijdt aan een langdurig en ernstig verminderd zelfzorgvermogen. Hiervoor heb je een attest nodig: aan de hand van een bepaalde schaal

wordt je behoefte aan zorg gescoord. Dit attest kan enkel worden afgeleverd door een gemachtigd indicatiesteller. Je kan daarvoor terecht bij de dienst maatschappelijk werk van je ziekenfonds, de dienst voor gezinszorg of het OCMW.

Het dossier wordt daarna overgemaakt aan de zorgkas waarbij je aangesloten bent. Het is de zorgkas die uiteindelijk de beslissing neemt.

Beschik je reeds over een geschikt attest (minstens score B op de Katz-schaal in de thuisverpleging, minstens score C op de evaluatieschaal tot staving van de aanvraag om tegemoetkoming in een verzorgingsinrichting, minstens 15 punten op de medisch-sociale schaal van de FOD Sociale Zekerheid, minstens 35 punten op de BEL-profielschaal van de gezinszorg), dan kan je rechtstreeks je aanvraag indienen bij je zorgkas.

3.3.3.4 Voorwaarden

- Als je 26 jaar of ouder bent, moet je je eerst aansluiten bij een erkende zorgkas en er een bijdrage voor betalen.
- Indien je jonger bent dan 26 jaar en dus nog niet aangesloten bent, kan je via het indienen van een aanvraag bij een zorgkas van jouw keuze in aanmerking komen voor een vergoeding.

Vervolgens vul jij of je vertegenwoordiger het aanvraagformulier in voor mantel- en

thuiszorg of voor residentiële zorg. Daarbij wordt je het attest van zorgbehoefendheid.

3.3.3.5 Uitbetaling

Indien je aan de voorwaarden voldoet, heb je recht op een vergoeding vanaf de eerste dag van de vierde maand die volgt op de datum van je aanvraag. Wanneer je dus je aanvraag in de loop van de maand januari bij de zorgkas indient, krijg je vanaf 1 mei een vergoeding.

3.3.3.6 Uitzonderingsmaatregel

Personen die minstens 5 dagen per week voltijds verblijven in een voorziening van het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) en personen die recht hebben op een persoonlijk assistentiebudget (PAB), kunnen geen tegemoetkoming van de Vlaamse zorgverzekering ontvangen.

Voor personen uit een instelling van het VAPH bestaat er echter wel een uitzonderingsmaatregel. Wanneer zij meer dan 30 dagen thuis verbleven hebben in de periode van 1 september tot en met 31 augustus van het volgende jaar én een aanvraag voor vergoeding door de Vlaamse zorgverzekering hebben ingediend, kunnen zij een beperkte tussenkomst in de niet-medische kosten ontvangen.

Een concreet voorbeeld: Je verblijft in de week op een internaat van het VAPH, maar

in de weekends word je thuis verzorgd. Dat is het geval van 1 september 2009 tot en met 30 juni 2010. Dat betekent meer dan 30 dagen dat je thuis verblijft. Je hebt dus recht op de thuiszorgvergoeding van de Vlaamse zorgverzekering.

Bij meer dan 30 dagen thuisverblijf wordt een vergoeding van 130 euro uitbetaald. Wanneer je meer dan 100 dagen thuis verbleven hebt, ontvang je 260 euro.

3.3.3.7 Meer info?

Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid
Afdeling Vlaamse zorgverzekering
Team Zorgfonds

Tel.: 02/553 46 90

Fax: 02/553 07 25

Website: www.vlaamsezorgverzekering.be

Bron: Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid

3.4 PROVINCIALE MAATREGELEN EN VERGOEDINGEN

Alle Vlaamse provincies verlenen toelagen of premies voor patiënten en/of mantelzorgers, maar ze zijn wel overal verschillend.

3.4.1 Provincie Antwerpen

3.4.1.1 De individuele toelage voor thuisverzorging van ouderen

3.4.1.1.1 Voor wie?

Zorgbehoevende personen van 75 jaar of ouder die thuis worden verzorgd door een inwonende mantelzorger. De zorgbehoevende persoon is hij/zij die lijdt aan een verminderd zelfzorgvermogen, voor zover dit geen aangeboren oorzaak heeft.

3.4.1.1.2 Bedrag

De toelage bedraagt 450 euro per kalenderjaar.

3.4.1.1.3 Voorwaarden

- De mantelzorger en de zorgbehoevende persoon moeten op hetzelfde adres in de provincie Antwerpen wonen.

- De zorgbehoevende persoon moet minstens 75 jaar zijn.
- De zorgbehoevende persoon moet recht hebben op de verhoogde verzekeringste-gemoetkoming (RVV-statuu).t).
- De zorgbehoevende persoon mag niet in aanmerking komen voor vergoedingen van de Vlaamse zorgverzekering.
- Het netto-belastbaar inkomen van de mantelzorger én van zijn/haar partner van twee jaar vóór de aanvraag mag niet hoger zijn dan 22.890 euro.

3.4.1.1.4 Meer info?

Danielle Serré
Provincie Antwerpen
Dienst Welzijn en Gezondheid

Boomgaardstraat 22 bus 100

2600 Antwerpen

Tel.: 03/240 61 72

Fax: 03/240 61 62

E-mail: danielle.serre@welzijn.provant.be

3.4.1.2 De toelage ter ondersteuning van de thuisverzorging van gehandicapte kinderen

3.4.1.2.1 Voor wie?

Wanneer je een gehandicapt kind thuis opvoedt.

3.4.1.2.2 Bedrag

De toelage bedraagt 300 euro per jaar voor

de kinderen die thuis verblijven en 150 euro per jaar voor kinderen die een school, een semi-internaat of een dagcentrum bezoeken.

3.4.1.2.3 Voorwaarden

- De toelage wordt toegekend voor een kind dat minimum 66 procent lichamelijk en/of geestelijk gehandicapt is, met een maximumleeftijd van 21 jaar. Ook kinderen met mucoviscidose komen in aanmerking, ongeacht de vastgestelde graad van handicap.
- Het netto-belastbaar inkomen van de aanvrager én diens partner van twee jaar vóór de aanvraag mag niet hoger zijn dan 22.890 euro. Dit maximaal inkomen verhoogt met 10 procent voor elke persoon ten laste.

Het aanvraagformulier is te bekomen bij de dienst Welzijn en Gezondheid van de provincie en moet vóór 1 juli ingevuld worden ingediend.

3.4.1.2.4 Meer info?

Yvette Jacobs
Provincie Antwerpen
Dienst Welzijn en Gezondheid

Boomgaardstraat 22 bus 100
2600 Antwerpen
Tel.: 03/240 56 36
Fax: 03/240 61 62
E-mail: yvette.jacobs@welzijn.provant.be

Bron: Provincie Antwerpen
dienst Welzijn en Gezondheid

3.4.2 Provincie Vlaams-Brabant

3.4.2.1 Bijdrage in de telefoonkosten

3.4.2.1.1 Voor wie?

Er kan een financiële tegemoetkoming in de plaatsing- en abonnementskosten van een telefoontoestel worden toegekend aan:

- sociaal geïsoleerde personen met een erkende handicap;
- sociaal geïsoleerde personen ouder dan 75 jaar;
- gezinnen bestaande uit personen met een erkende handicap en/of personen ouder dan 75 jaar, die als sociaal geïsoleerd kunnen beschouwd worden.

3.4.2.1.2 **Bedrag**

Een eenmalige financiële bijdrage van maximum 50 euro in de plaatsingskosten en jaarlijks 40 euro voor de abonnementskosten. De plaatsingskosten moeten aangevraagd worden binnen de zes maanden na de plaatsing van het telefoontoestel.

De plaatsingskosten voor een extra aansluiting van de telefoon komen niet in aanmerking.

3.4.2.1.3 **Voorwaarden**

- Erkend zijn als persoon met een handicap (attest van minstens 66 % invaliditeit) of 75-plusser zijn én alleen wonen of
- deel uitmaken van een geïsoleerd gezin dat enkel bestaat uit zwaar gehandicapten, 75-plussers en eventueel kinderen die nog geen tien jaar oud zijn.
- De bijdrage geldt niet voor mensen die in een instelling of rusthuis verblijven.
- Personen die voor hun telefoonkosten reeds een financiële bijdrage ontvangen van het VAPH of van een ander openbaar bestuur of een andere privé-instelling, hebben geen recht op deze bijdrage.

3.4.2.1.4 **Meer info?**

Frieda Van Lokeren
Provincie Vlaams-Brabant
Dienst Welzijn en Gezondheid
Cel Ouderen

Tel.: 016/26 73 89

Fax: 016/26 73 01

E-mail: frieda.vanlokeren@vlaamsbrabant.be

Bron: Provincie Vlaams-Brabant
dienst Welzijn en Gezondheid

3.4.3 **Provincie West-Vlaanderen**

3.4.3.1 **Sociaal-pedagogische toelage voor thuisverzorging van kinderen met een handicap**

3.4.3.1.1 **Voor wie?**

Wanneer je thuis de verzorging opneemt van een kind met een handicap van minstens 66 %, jonger dan 21 jaar.

3.4.3.1.2 **Bedrag**

Wanneer je kind geen school meer loopt, bedraagt de toelage 199 euro per jaar. Dit bedrag is geldig per in aanmerking komend kind met een ernstige handicap.

Wanneer je kind tijdelijk werd/is opgenomen in een semi-internaat, dat erkend wordt door het VAPH, of school liep/loopt in een school voor gewoon of buitengewoon onderwijs, bedraagt de toelage 149 euro per jaar. Ook dit bedrag geldt per in aanmerking komend kind met een handicap.

3.4.3.1.3 Voorwaarden

- Je gezamenlijk netto-belastbaar gezinsinkomen mag niet hoger liggen dan 26.600 euro per jaar voor een gezin met twee personen ten laste. Per bijkomende persoon ten laste wordt dit bedrag met 1.400 euro verhoogd.
- Je kind moet sedert ten minste drie maanden in de provincie West-Vlaanderen wonen.
- Je kind moet geboren zijn op 1 januari 1989 of later.
- Je kind moet een handicap van 66 % hebben.

3.4.3.1.4 Meer info?

Chantal Muylle
Provincie West-Vlaanderen
Dienst Welzijn

Koning Leopold III-laan 41
8200 Sint-Andries
Tel.: 050/40 32 94
E-mail: chantal.muylle@west-vlaanderen.be

3.4.3.2 Tegemoetkoming voor gezinshulp, verstrekkt door een erkende dienst

3.4.3.2.1 Voor wie?

Wanneer je minstens één kind ten laste hebt en tijdelijke hulp ontvangt van een erkende dienst voor gezinshulp.

3.4.3.2.2 Bedrag

Voor de tegemoetkoming komen de werkelijke gezinsbijdragen in aanmerking met een maximum van 0,30 euro per prestatieeur voor een gezin met één kind ten laste. Voor ieder bijkomend kind ten laste wordt de tegemoetkoming verhoogd met telkens 0,10 euro per prestatieeur.

Ingeval van een overlijden in het gezin gebeurt de toekenning enkel voor een periode van maximum 90 opeenvolgende kalenderdagen per jaar, die aanvangt de dag na het overlijden.

3.4.3.2.3 Voorwaarden

De tijdelijke hulp moet bekomen zijn omwille van:

- een hospitalisatie of een langdurige ziekte van de alleenstaande ouder met of zonder beroepsactiviteit of van de niet-alleenstaande ouder zonder beroepsactiviteit of
- een overlijden in het gezin, waardoor de ouder met een beroepsactiviteit alleen komt te staan.

In beide gevallen dient de gezinszorg verstrekt te worden gedurende minstens tien, al dan niet opeenvolgende, dagen per jaar naar rato van minstens vier uren per dag.

3.4.3.2.4 Meer info?

Chantal Muylle
Provincie West-Vlaanderen
Dienst Welzijn

Koning Leopold III-laan 41
8200 Sint-Andries
Tel.: 050/40 32 94
E-mail: chantal.muylle@west-vlaanderen.be

3.4.3.3 Premie voor de abonnementskosten van een personalarmsysteem

3.4.3.3.1 Voor wie?

- voor personen met een ernstige handicap, jonger dan 65 jaar, wier inkomen niet hoger ligt dan het leefloon;
- voor personen vanaf 65 jaar, die kunnen aantonen dat zij reeds vóór hun 65ste verjaardag hun handicap hadden.

3.4.3.3.2 Bedrag

De premie bedraagt maximaal 12,50 euro per maand of 150 euro per jaar en wordt eenmaal per jaar uitbetaald.

3.4.3.3.3 Voorwaarden

- Je moet in de provincie West-Vlaanderen gedomicilieerd zijn.
- Je moet een sociaal telefoontarief hebben.
- Je moet binnenshuis ernstige mobiliteitsproblemen hebben.
- Je moet alleen wonen of samenwonen met

maximaal één persoon die eveneens aan deze voorwaarden voldoet.

3.4.3.3.4 Meer info?

Sofie Vanhaelewyn
Provincie West-Vlaanderen
Dienst Welzijn

Koning Leopold III-laan 41
8200 Sint-Andries
Tel.: 050/40 32 92
E-mail:
sofie.vanhaelewyn@west-vlaanderen.be

Bron: Provincie West-Vlaanderen dienst Welzijn

3.4.4 Provincie Oost-Vlaanderen

3.4.4.1 Provinciale mantelzorgpremie

3.4.4.1.1 Voor wie?

Als je instaat voor de permanente thuisverzorging van een familielid of van een persoon waarmee je een affectieve band hebt.

3.4.4.1.2 Bedrag

De provinciale mantelzorgpremie bedraagt maximum 625 euro per jaar, maar het uiteindelijk uitgekeerde bedrag is afhankelijk van het aantal aanvragers. De berekening gebeurt op basis van het verzorgingsjaar dat

het jaar van de aanvraag voorafgaat.

3.4.4.1.3 Voorwaarden

- De zorgbehoevende is minstens 21 jaar.
- De zorgbehoevende moet een score van 30 tot en met 34 punten hebben op de BEL-profielschaal of 12 tot en met 14 punten op de zelfredzaamheidschaal van het Ministerie van Sociale Zaken.
- De zorgbehoevende dient bij de mantelzorg in te wonen.
- Als je als mantelzorg alleenstaande bent, mag je maximaal een netto-belastbaar jaarincome hebben van 30.602,88 euro. Als je gehuwd bent of officieel samenwoont, mag het gezamenlijk netto-belastbaar inkomen maximaal 36.167,24 euro/jaar bedragen.
- De mantelzorg moet gedomicilieerd zijn in de provincie Oost-Vlaanderen en er effectief wonen.

3.4.4.1.4 Procedure

Je moet ieder jaar opnieuw vóór 31 maart een subsidieaanvraag indienen bij het provinciebestuur, samen met de nodige attesten:

1. een attest van indicatiestelling, afgeleverd door een erkende indicatiesteller van de Vlaamse zorgverzekering, waaruit de toegekende score van zorgbehoevendheid blijkt op de BEL-schaal, met betrekking tot het desbetreffend zorgjaar;
2. een attest van de zorgkas met vermelding of er vanuit de Vlaamse zorgverzekering een tussenkomst verleend is voor de zorgbehoevende(n) of niet en in voorkomend geval voor welke periode;

3. een attest van het Ministerie van Sociale Zaken waaruit de toegekende score blijkt;
4. een uittreksel uit het bevolkingsregister waaruit de domiciliëring en inwoning blijkt, met de samenstelling van het gezin van de mantelzorg;
5. een kopie van het aanslagbiljet der personenbelasting van de mantelzorg, afgeleverd door het Ministerie van Financiën – Administratie der Directe Belastingen, wat het jaar dat het jaar van de verzorging voorafgaat betreft;
6. een verklaring op eer van de mantelzorg waaruit het aantal zorgdagen thuis blijkt. De verklaring vermeldt ook de periodes van onderbreking indien dit zo zou geweest zijn (bijvoorbeeld door een ziekenhuisopname of een verblijf in een kortverblijf);
7. indien een persoon met een handicap van meer dan 66% deel uitmaakt van het gezin van de mantelzorg, dient een kopie bijgevoegd te worden van het officiële attest waaruit het percentage van invaliditeit blijkt.

3.4.4.1.5 Meer info?

Marleen De Wispelaere **Provinciebestuur van Oost-Vlaanderen** **Dienst Welzijn**

PAC Het Zuid

Woodrow Wilsonplein 2

9000 Gent

Tel.: 09/267 75 09

E-mail:

marleen.de.wispelaere@oost-vlaanderen.be

Bron: Provincie Oost-Vlaanderen dienst Welzijn

3.4.5 Provincie Limburg

3.4.5.1 Provinciale mantelzorgsubsidie

3.4.5.1.1 Voor wie?

Wanneer je instaat voor de permanente thuisverzorging van een zorgbehoevende oudere.

3.4.5.1.2 Bedrag

De provinciale subsidie bedraagt 125 euro per jaar indien één oudere wordt verzorgd en 185 euro per jaar indien twee of meer ouderen worden verzorgd.

Indien de zorgbehoevende oudere overlijdt in de loop van het jaar dat de subsidieaan-

vraag voorafgaat, heb je nog steeds recht op een provinciale mantelzorgsubsidie.

De uitbetaling van de subsidie gebeurt eenmaal per jaar.

3.4.5.1.3 Voorwaarden

- De zorgbehoevende persoon moet minstens 65 jaar zijn.
- De zorgbehoevende persoon ontvangt een tegemoetkoming 'hulp aan bejaarden' categorie 3 en kan dit aantonen aan de hand van een attest van het Ministerie van Sociale Zaken.
- De zorgbehoevende persoon is in het bevolkings- of vreemdelingenregister van een Limburgse gemeente ingeschreven en hij/zij verblijft er ook effectief.
- De zorgbehoevende persoon komt niet in aanmerking voor de Vlaamse zorgverzekering.
- De mantelzorger moet recht hebben op een gemeentelijke mantelzorgpremie.
- De mantelzorger is tot en met de 4de graad verwant met de zorgbehoevende persoon of woont er minstens één maand mee samen.

3.4.5.1.4 Procedure

Je moet een subsidieaanvraag indienen bij het gemeentebestuur of het OCMW-bestuur van je gemeente. Deze instelling stuurt de aanvraag vóór 31 mei door naar de Provinciale Dienst voor Ouderen.

3.4.5.1.5 Meer info?

Marijke Molemans

Provincie Limburg

Dienst Ouderen

Universiteitslaan 1

3500 Hasselt

Tel.: 011/23 72 89

Fax: 011/23 72 90

E-mail: dienstouderen@limburg.be

Bron: Provincie Limburg dienst Ouderen

3.5 LOKALE MANTELZORGPREMIES

Een aantal gemeenten kent ook lokale premies toe voor mantelzorgers of zorgbehovende personen. Voor meer informatie kan je terecht bij het gemeentebestuur of het OCMW van je woonplaats.

3.6 CUMULATIE VAN VERSCHILLENDE MANTELZORGPREMIES

Als je meerdere mantelzorgpremies ontvangt, dien je goed uit te kijken dat je niet boven het maximale belastingvrije saldo uitkomt. Voor 2010 werd bepaald dat een mantelzorger maximaal recht mag hebben op 1.208,72 euro per jaar of 30,22 euro per dag. Alle inkomsten boven dit bedrag worden fiscaal belast.

Bron: FOD Financiën

3.7 VLAAMSE LIGA TEGEN KANKER (VLK)

3.7.1 Sociaal Fonds van de VLK

3.7.1.1 Voor wie?

Het Sociaal Fonds van de Vlaamse Liga tegen Kanker (VLK) verleent aanvullende financiële hulp aan kankerpatiënten voor wie de ziektekosten bijzonder problematisch zijn.

3.7.1.2 Bedrag

De financiële steun wordt eenmaal per jaar toegekend op basis van de medische oplegkosten die de patiënt betaalde en het kadastraal inkomen van zijn of haar woning: de steun bedraagt minimum 125 euro en maximum 1.250 euro.

3.7.1.3 Voorwaarden

Om steun van het Sociaal Fonds van de VLK te genieten, wordt er gekeken naar twee criteria, namelijk het gezinsinkomen en de medische kosten.

Het reële inkomen mag niet meer bedragen dan:

- 1.550 euro per maand voor een alleenstaande,
- 2.015 euro per maand voor een alleenstaande met 1 kind ten laste en voor een koppel zonder kinderen,
- 2.480 euro per maand voor een alleenstaande met 2 kinderen ten laste en voor een koppel met 1 kind ten laste,
- 2.945 euro per maand voor een alleenstaande met 3 kinderen ten laste en voor een koppel met 2 kinderen ten laste,
- 3.410 euro per maand voor een alleenstaande met 4 of meer kinderen ten laste en voor een koppel met 3 of meer kinderen ten laste.

3.7.1.4 Procedure

Om een aanvraag in te dienen, dien je contact op te nemen met de sociale dienst van het ziekenhuis of het OCMW of de dienst maatschappelijk werk van je ziekenfonds. Er moet steeds een medisch attest van de behandelende arts bij de aanvraag gevoegd worden, dat aangeeft dat het om een kwaadaardige aandoening gaat.

3.7.1.5 Meer info?

Vlaamse Liga tegen Kanker – Kankerfonds

Koningsstraat 217

1210 Brussel

Tel.: 078/15 07 02

E-mail: kankerfonds@tegenkanker.be

3.7.2 Inloophuizen

De Vlaamse Liga tegen Kanker heeft zes inloophuizen voor mensen met kanker. Een inloophuis is een open huis, een ontmoetingsplaats voor kankerpatiënten en voor hun mantelzorgers. Iedereen is hier welkom, in elk stadium van de ziekte.

In de inloophuizen is er een ontmoetingsruimte waar je terecht kan voor een persoonlijk gesprek of voor meer informatie. Groepsactiviteiten bieden je de mogelijkheid er contact te leggen met mensen in een vergelijkbare situatie.

Je hoeft geen afspraak te maken.

3.7.2.1 Individuele steun en opvang

Het inloophuis wil buiten het ziekenhuis, in een warme sfeer, opvang en steun bieden aan mensen met kanker en de mensen uit hun omgeving. De vrijwilligers van het inloophuis begrijpen de moeilijkheden en luisteren naar jouw verhaal. Ze weten dat je met veel vragen zit en geven je graag informatie. Ze maken je wegwijs in de wirwar

van ondersteunende diensten. Deze mensen geven geen medische hulp.

3.7.2.2 Groepsactiviteiten

Naast de individuele steun organiseren de inloophuizen ook groepsactiviteiten. Je kan er ervaringen delen met lotgenoten en je krijgt informatie. Regelmatig zijn er koffieochtenden en -namiddagen waar je de kans krijgt spontane contacten op te bouwen met mensen in dezelfde situatie. Daarnaast zijn er themamomenten over uiteenlopende onderwerpen.

3.7.2.3 Meer info?

Je vindt meer informatie op www.tegenkanker.be/inloophuizen. Je kan ook contact opnemen met het inloophuis in jouw buurt.

3.7.2.4 De zes inloophuizen

3.7.2.4.1 Antwerpen

Carnotstraat 136 - 2060 Antwerpen
Tel.: 03/213 13 44
Fax: 03/213 13 34
E-mail: antwerpen.vliga@tegenkanker.be
Openingsuren: elke werkdag van 9u30 tot 16u30

3.7.2.4.2 Turnhout

Stationsstraat 80-82 - 2300 Turnhout
Tel.: 014/40 91 70
Fax: 014/43 76 49
E-mail: turnhout.vliga@tegenkanker.be

Openingsuren: elke werkdag van 9u30 tot 16u30

3.7.2.4.3 Leuven

Onze-Lieve-Vrouwstraat 44 - 3000 Leuven
Tel.: 016/23 00 91
Fax: 016/22 30 43
E-mail: leuven.vliga@tegenkanker.be
Openingsuren: elke werkdag van 9u30 tot 16u30

3.7.2.4.4 Brugge

Nieuwstraat 7 - 8000 Brugge
Tel.: 050/34 38 12
Fax: 050/33 05 63
E-mail: wvlaanderen.vliga@tegenkanker.be
Openingsuren: elke werkdag van 9u30 tot 16u30

3.7.2.4.5 Gent

Coupure Rechts 12 - 9000 Gent
Tel.: 09/233 40 40
Fax: 09/233 72 34
E-mail: ovlaanderen.vliga@tegenkanker.be
Openingsuren: elke werkdag van 9u30 tot 16u30

3.7.2.4.6 Hasselt

Schrijnwerkersstraat 9-11 - 3500 Hasselt
Tel.: 011/43 32 99
Fax: 011/28 80 62
E-mail: inloophuis@skynet.be
en info@inloophuis.be
Openingsuren: elke werkdag van 10u00 tot 18u00 en zaterdag van 12u00 tot 16u00

3.8 STICHTING TEGEN KANKER

3.8.1 Voor wie?

Kankerpatiënten die moeite ondervinden om de medische kosten te dragen.

3.8.2 Bedrag

Er kan maximaal 2 keer per jaar een tussenkomst betaald worden, die varieert naargelang de samenstelling van het dossier. Het minimumbedrag van de tussenkomst bedraagt 125 euro per jaar en het maximumbedrag 1.000 euro per jaar.

Indien de medische kosten blijven oplopen, kan na 12 maanden opnieuw een aanvraag ingediend worden. In de begeleidende brief dien je dan wel te vermelden dat er al een dossier bestaat.

Wanneer de patiënt in leven is, kan de betaling enkel aan de patiënt of een inwonende erfgenaam gericht zijn. Er is echter ook een uitbetaling mogelijk na het overlijden van de kankerpatiënt, ook aan niet-inwonende erfgenamen.

3.8.3 Voorwaarden

- Alle mogelijke aanvragen tot tussenkomst bij andere instanties (OCMW, ziekenfonds, ...) moeten gebeurd zijn alvorens je je tot de Stichting kan richten. De Stichting is de laatste instantie die gecontacteerd kan worden.
- Er moet een maatschappelijk werker van het ziekenfonds, het OCMW, het ziekenhuis, ... helpen bij het invullen van het aanvraagformulier.
- De patiënt moet ingeschreven zijn in het bevolkingsregister.
- Het netto-inkomen van het desbetreffende gezin mag hoogstens 1.100 euro + 200 euro per persoon ten laste bedragen.
- Er wordt rekening gehouden met de medische kosten die aan de aandoening gelinkt zijn en dit voor een periode van 12 maanden voorafgaand aan de aanvraag.
- Bij een hospitalisatie geldt enkel de tussenkomst voor de medische kosten die gemaakt zijn bij het gebruik van een gemeenschappelijke kamer. Supplementen voor een één- en tweepersoonskamer komen niet in aanmerking.

3.8.4 Procedure

Je kan het aanvraagformulier downloaden op de website van de Stichting tegen Kanker (<http://www.cancer.be>) of aanvragen via post, fax of e-mail.

Indien er samenwonende echtgenoten zijn, mag het dossier ten laatste tot zes maanden na het overlijden van de patiënt bij de Stichting ingediend worden.

Aan het aanvraagformulier moeten volgende bewijsstukken toegevoegd worden:

- Een uittreksel van het bevolkingsregister om de gezinssamenstelling aan te geven: te bekomen bij de gemeente.
- Een recent kleefstrookje van de mutualiteit.
- Een recent bewijsstuk van het inkomen van elk samenwonend lid van het gezin.
- Een bewijs van alimentatie die verkregen wordt of betaald dient te worden.
- Een medisch attest dat de gezondheidstoestand van de patiënt aantoont. De behandelende geneesheer of de oncoloog is verantwoordelijk voor het aanvullen van dit document.
- Een bewijsstuk van alle medische kosten (ziekenhuisfacturen, apothekerskosten, dokterskosten, kosten voor thuishulp, kosten voor protheses, kosten voor vervoer, ...) van de 12 maanden voorafgaand aan de datum van aanvraag, ten gevolge van de ziekte, na tussenkomst van het ziekenfonds en/of een privéverzekering: op chronologische volgorde.

[3.8.5 Meer info?](#)

Eva De Schryver Stichting tegen Kanker Dienst Financiële Steun

Leuvensesteenweg 479

1030 Brussel

Tel.: 02/733 68 68

Fax: 02/734 92 50

E-mail: financiele.steun@kanker.be

Bron: Stichting tegen Kanker

4. Premies voor woningaanpassing

Als mantelzorger of als persoon met een handicap weet je zelf best dat er soms aanpassingen aan de woning nodig zijn. Trappen, drempels, deuren en kasten kunnen in sommige situaties lastige en zelfs onoverkomelijke hindernissen vormen. Zowel het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap als het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) en het provinciebestuur bieden premies aan voor woningaanpassing. Verder kan je ook bij sommige instanties terecht voor advies.

4.1 VLAAMS GEWEST

[4.1.1 Aanpassingspremie voor bejaarden](#)

[4.1.1.1 Voor wie?](#)

Als bejaarde kan je een tussenkomst krijgen wanneer je je woning laat aanpassen ter bevordering van je zelfstandigheid.

[4.1.1.2 Bedrag](#)

De premie bedraagt 50 % van de kostprijs

van de werken (BTW inbegrepen), variërend tussen 600 euro en 1.250 euro.

Dit bedrag wordt uitbetaald na voorlegging van een factuur als bewijs van de gedane werken.

[4.1.1.3 Voorwaarden](#)

Voorwaarden met betrekking tot de aanvrager:

- Jij, je partner of een inwonend gezinslid is minstens 65 jaar.
- Het netto-belastbaar inkomen voor de bejaarde en het inkomen van zijn/haar eventuele partner mag drie jaar vóór de aanvraag niet meer bedragen dan 26.520 euro. Per persoon ten laste mag je daar 1.380 euro bijtellen.
- De aanvrager heeft de woning als hoofdverblijfplaats.

Voorwaarden met betrekking tot de woning en de aanpassingswerken:

- Het kadastraal inkomen van de woning is niet hoger dan 1.200 euro.
- Het moet gaan om noodzakelijke aanpassingen aan de technische of sanitaire installatie of aan de constructie van de woning in functie van de lichamelijke gesteldheid van

de bejaarde. Concreet betekent dit: werken die de hele woning toegankelijk maken voor bejaarden of verbouwingswerken en werken aan de sanitaire installaties om de bejaarde zelfstandig te laten wonen.

- De kostprijs van de werken moet minstens 1.200 euro (BTW inbegrepen) bedragen.

4.1.1.4 Aanvragen

- Je kan maximum drie aanvragen indienen in tien jaar, telkens voor een andere aanpassing.
- De premie is cumuleerbaar met de premie van het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) wanneer de oudere reeds vóór zijn/haar 65ste verjaardag was ingeschreven bij het VAPH.
- De aanvraag geschiedt na de werken.
- Aanvraagformulieren zijn te verkrijgen bij je gemeente.

4.1.1.5 Meer info?

Voor bijkomende informatie over de aanpassingspremie kan je terecht bij je gemeentebestuur of bij het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.

Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap Afdeling Woonbeleid

E. Jacquainlaan 156 bus 7

1000 Brussel

Tel.: 02/553 82 74

Website: <http://www.bouwenenwonen.be>

4.1.2 Verbeteringspremie

4.1.2.1 Voor wie?

Voor de verbeteringspremie van het Vlaams Gewest komen eigenaars-bewoners en verhuurders in aanmerking.

4.1.2.2 Waarvoor?

- Dakwerken
- Buitenschrijnwerk
- Werkzaamheden aan gevels
- Optrekkend muurvocht behandelen
- Badkamer en toilet installeren
- Elektrische installatie vernieuwen
- CO-vergiftiging bestrijden
- Dak en zoldervloer isoleren
- Verbouwingswerken om overbewoning te verhelpen

4.1.2.3 Bedrag

De premie is afhankelijk van het soort werken dat je wenst uit te voeren.

4.1.2.4 Voorwaarden

Voorwaarden met betrekking tot de aanvrager:

- Indien je bewoner bent van de woning, mag je netto-belastbaar inkomen van drie jaar geleden niet hoger zijn dan 26.520 euro. Dit bedrag wordt verhoogd met 1.380 euro per inwonende persoon ten laste.
- Indien je verhuurder bent van de woning,

mag je netto-belastbaar inkomen van drie jaar geleden niet hoger zijn dan 53.030 euro. In dit geval is er geen verhoging voor personen ten laste.

Voorwaarden met betrekking tot de woning:

- De woning moet gelegen zijn in Vlaanderen.
- De woning moet minstens 20 jaar oud zijn. Je moet met deze voorwaarde geen rekening houden indien je je woning wenst te verbouwen om overbewoning te verhelpen en bij het isoleren van je dak en zoldervloer.
- Het niet-geïndexeerde kadastraal inkomen van de woning is kleiner dan of gelijk aan 1.200 euro.

Voorwaarden met betrekking tot de facturen:

- De facturen mogen niet dateren van meer dan 1 jaar voor de aanvraagdatum.
- Voor elk subsidieerbaar werk is een vast premiebedrag voorzien. Je moet facturen kunnen voorleggen voor een bedrag (inclusief BTW) dat minstens het dubbele is van de premie.

4.1.2.5 Procedure

Je dient de aanvraag in bij de dienst van het Agentschap Wonen-Vlaanderen van je provincie nadat de verbeteringwerkzaamheden werden uitgevoerd. Je kan facturen indienen die teruggaan tot maximum 1 jaar voor de aanvraagdatum.

Binnen een periode van 10 jaar kan je als bewoner maximaal drie keer een verbeterings- of aanpassingspremie (zie onder punt 4.1.3) aanvragen. Je moet er wel voor zorgen dat elke nieuwe aanvraag betrekking heeft op een ander onderdeel van de woning.

De verbeteringspremie voor dak- en zoldervloerisolatie kan slechts eenmaal worden toegekend voor dezelfde woning.

Als je reeds een renovatiepremie ontvangen hebt voor eerdere uitvoeringswerken, dan kan aan jou gedurende 10 jaar geen verbeteringspremie voor verbeteringswerkzaamheden meer worden toegekend, tenzij je werken hebt uitgevoerd om overbewoning tegen te gaan of je dak of zoldervloer hebt laten isoleren.

4.1.2.6 Meer info?

Voor bijkomende informatie over de verbeteringspremie kan je terecht bij je gemeentebestuur of bij het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.

Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap Afdeling Woonbeleid

E. Jacqmainlaan 156 bus 7

1000 Brussel

Tel.: 02/553 82 74

Website: <http://www.bouwenenwonen.be>

4.1.3 Renovatiepremie

4.1.3.1 Voor wie?

Voor de renovatiepremie van het Vlaams Gewest komen eigenaars-bewoners en verhuurders in aanmerking.

4.1.3.2 Waarvoor?

- Funderingen en muren
- Draagvloeren
- Daken
- Buitenschrijnwerk
- Centrale verwarming
- Elektriciteit
- Badkamer en toilet
- Trappen

4.1.3.3 Bedrag

De premie is afhankelijk van het soort werken dat je wenst uit te voeren.

4.1.3.4 Voorwaarden

Voorwaarden met betrekking tot de aanvrager:

- Indien je bewoner bent van de woning, mag je netto-belastbaar inkomen van drie jaar geleden hoogstens 37.130 euro bedragen als je alleenstaande bent zonder personen ten laste. Voor alleenstaanden met personen ten laste is dat 53.030 euro, te verhogen met 2.970 euro per persoon ten laste. Hetzelfde geldt voor wettelijk of fei-

telijk samenwonenden.

- Indien je verhuurder bent, hoef je geen rekening te houden met een inkomensgrens.

Voorwaarden met betrekking tot de eigendom:

- Indien je bewoner bent van de woning mag je, naast de woning waarvoor je de renovatiepremie aanvraagt, geen andere woning volledig in volle eigendom of volledig in vruchtgebruik (gehad) hebben op de aanvraagdatum en tijdens de periode van drie jaar die daaraan voorafgaat. Er mag van deze voorwaarde afgeweken worden als:
 - de vorige woning onteigend werd;
 - de vorige woning werd gesloopt en je op de aanvraagdatum geen bouwperceel in eigendom hebt;
 - de vorige woning een krot is en je de laatste bewoner van de woning was;
 - de vorige woning op de aanvraagdatum van de renovatiepremie verkocht is en je de vorige woning bewoonde tot de verhuizing naar de nieuwe woning.
- Indien je verhuurder bent, geldt deze eigendomsvoorwaarde uiteraard niet.

Voorwaarden met betrekking tot de woning:

- De woning moet gelegen zijn in Vlaanderen.
- De woning moet minstens 25 jaar oud zijn.

Voorwaarden voor de facturen:

- De renovatiepremie wordt berekend op basis van voorgelegde facturen. Deze fac-

turen moeten betrekking hebben op werkzaamheden die uitgevoerd zijn door een geregistreerde aannemer of op de aankoop van materialen of uitrustingsgoederen die door de aanvrager zelf zijn verwerkt of geplaatst.

- De totale kostprijs van de werkzaamheden die in aanmerking kunnen worden genomen, moet minstens 10.000 euro bedragen, exclusief BTW.
- De facturen mogen niet dateren van meer dan drie jaar voor de aanvraagdatum.

4.1.3.5 Procedure

Je dient je aanvraag voor een renovatiepremie in bij de dienst van het Agentschap Wonen-Vlaanderen in je provincie. Deze aanvraag moet je pas indienen op het ogenblik dat de renovatiewerkzaamheden werden uitgevoerd.

Indien je dat wenst, kan je voorafgaand aan de uitvoering van de geplande werkzaamheden een verzoek indienen om de gebreken van de woning te beoordelen en de prioritaire of de noodzakelijke werkzaamheden te bepalen.

Na de uitbetaling van een renovatiepremie kan je voor dezelfde woning gedurende de volgende drie jaar geen renovatiepremie krijgen.

Na de uitbetaling van een renovatiepremie kan je gedurende de volgende tien jaar geen verbeteringspremie (zie onder punt 4.1.2)

voor verbeteringswerkzaamheden krijgen. Dit is niet het geval voor een verbeteringspremie voor het verbouwen om overbewing tegen te gaan en voor het aanbrengen van dak- en zoldervloerisolatie.

4.1.3.6 Meer info?

Voor bijkomende informatie over de renovatiepremie (en over andere premies en leningen) kan je terecht bij je gemeentebeheer of bij het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.

Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap Afdeling Woonbeleid

E. Jacquainlaan 156 bus 7
1000 Brussel

Tel.: 02/553 82 74

Website: <http://www.bouwenenwonen.be>

Bron: Vlaamse overheid

4.1.4 Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH)

Het VAPH betaalt een deel van de kosten terug voor aanpassingen aan de woning die noodzakelijk zijn wegens de handicap en voor de aanschaf van eventuele hulpmiddelen.

4.1.4.1 Tussenkost voor verbouwen of ombouwen

4.1.4.1.1 Waarvoor?

Je kan een tegemoetkoming aanvragen voor het ombouwen van je woning. Dit kan bijvoorbeeld gaan om het vergroten van de badkamer, zodat je je met jouw rolstoel gemakkelijker kan verplaatsen. Je kan ook een tegemoetkoming krijgen voor een aanvullende uitrusting van de woning. Hier kan het bijvoorbeeld gaan om een traplift of een automatische garagepoortopener.

Alle soorten woningaanpassingen waarvoor je bij het VAPH een tegemoetkoming kan krijgen, zijn samengebracht in de refertelijst. Die lijst is opgesplitst volgens de mate van functiebeperking en het interventieniveau. Misschien wens je een woningaanpassing te laten realiseren die niet vermeld staat in de refertelijst. In dat geval kan je eventueel aan de Bijzondere Bijstandscommissie (BBC) van het VAPH de vraag stellen om toch een tegemoetkoming uitbetaald te krijgen. De aanpassing in kwestie moet dan wel minimum 250 euro kosten en je zal jouw uitzonderlijke vraag in functie van jouw persoonlijke situatie heel goed moeten motiveren.

4.1.4.1.2 Aanvraag

Stappenplan:

1. Je vult het inschrijvingsformulier A001 in. Je bezorgt het aan de provinciale afde-

ling van het VAPH in de provincie waar je woont.

2. Je laat een adviesverslag opmaken. Deze verslagen kunnen enkel worden opge maakt door een multidisciplinair team (MDT) dat gespecialiseerd is in 'individuele materiële bijstand'.

4.1.4.1.3 Timing en factuur

- Doe eerst de aanvraag tot tegemoetkoming en voer pas nadien de aanpassingswerken uit. Anders gezegd, laat de aanpassing pas uitvoeren als je zeker bent dat het VAPH jou daarvoor een tegemoetkoming zal geven.
- Heb je de aanpassing laten uitvoeren, stuur dan de originele factuur naar de provinciale afdeling van het VAPH. De factuur moet opgesteld zijn op jouw naam en je moet ze opsturen binnen het jaar na de factuurdatum.

4.1.4.1.4 Derdebetalersregeling

Normaal gezien betaal je eerst zelf de factuur voor je woningaanpassing en betaalt het VAPH pas nadien het bedrag van de factuur aan jou terug.

In geval van grote bedragen is bovenstaande procedure echter niet het meest aangewezen. Daarom kan je ook voor de derdebetalersregeling kiezen. In dat geval betaalt het VAPH de factuur rechtstreeks aan de uitvoerder van de aanpassingen. Je moet dan wel

een afstandsverklaring ondertekenen. Daarmee geef je het VAPH de toestemming om de uitvoerder van de werken uit te betalen. Die uitvoerder moet dan uiteraard zelf ook akkoord gaan met deze betaalwijze.

Hou er rekening mee dat de derdebetalingsregeling slechts mogelijk is wanneer het factuurbedrag overeenkomt met de tussenkomst van het VAPH. Het VAPH zal immers niet alle kosten terugbetalen wanneer die hoger zijn dan de kosten die betrekking hebben op de woningaanpassing.

4.1.4.2 Tussenkomst bij nieuwbouw

Wil je een nieuwe woning bouwen die aangepast is aan je noden, dan kan dat een meerkost voor jou betekenen. Ook hiervoor kan je een tegemoetkoming aanvragen bij het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH).

Het gaat dan om de extra kosten tengevolge van:

- de meeroppervlakte: bijvoorbeeld de extra ruimte die nodig is om te draaien met je rolstoel;
- de aanvullende uitrusting van je woning in functie van je handicap: bijvoorbeeld een automatische deuropener, een onderrijdbare wastafel, handgrepen, ...

4.1.4.3 Meer info?

Informatiedienst van het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap

Sterrenkundelaan 30

1210 Brussel

Tel.: 02/225 84 11

Fax: 02/225 84 05

E-mail: informatie@vaph.be

Voor de aanvraag van een tussenkomst van het VAPH voor ver- of ombouwen van een woning of voor de andere dienstverlening van het VAPH kan de dienst maatschappelijk werk van je ziekenfonds je helpen bij het opstellen van een dossier.

Bron: VAPH

4.2 PROVINCIALE PREMIES

De meeste provincies verlenen een aanpassingspremie, maar de voorwaarden zijn wel overal verschillend.

4.2.1 Provincie Antwerpen

4.2.1.1 Individuele toelage voor aanpassing van de woning

4.2.1.1.1 Voor wie?

Als je 65 jaar of ouder bent, heb je recht op een toelage voor de aanpassing van je woning.

4.2.1.1.2 Waarvoor?

- Het plaatsen van een traplift.
- Het aanpassen van de keuken, de badkamer en/of het toilet.
- Het voorzien van een ruimte voor een slaapkamer, badkamer of toilet, zodat er op één niveau kan worden geleefd.
- Het wegwerken van niveauverschillen in de woning en aan de toegangsdeur.

4.2.1.1.3 Bedrag

Indien het netto-belastbaar inkomen van twee jaar vóór de aanvraag van de aanvrager én diens partner niet hoger is dan 23.500 euro, bedraagt de toelage 35 % van de aanvaarde kostprijs van de aanpassingswerken met een maximum van 1.612 euro.

Indien het netto-belastbaar inkomen van twee jaar vóór de aanvraag van de aanvrager én diens partner niet hoger is dan 16.000 euro, bedraagt de toelage 50 % van de aanvaarde kostprijs van de aanpassingswerken met een maximum van 2.000 euro.

Indien de werken reeds zijn aangevangen of uitgevoerd, wordt het toelagebedrag gehalveerd.

4.2.1.1.4 Voorwaarden

- De aanvrager moet eigenaar, vruchtgebruiker of huurder zijn van de aan te passen woning.
- De aanvrager mag geen andere woningen in eigendom of vruchtgebruik hebben.
- De aanvrager mag geen tussenkomst voor de aanpassingswerken bekomen hebben via het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH).
- De minimumkostprijs van de werken bedraagt 1.240 euro (BTW inbegrepen).

4.2.1.1.5 Meer info?

Tanja Wouters

Provincie Antwerpen

Dienst Welzijn en Gezondheid

Boomgaardstraat 22 bus 100

2600 Antwerpen

Tel.: 03/240 56 37

Fax: 03/240 61 62

E-mail: tanja.wouters@welzijn.provant.be

Bron: Provincie Antwerpen

diens Welzijn en Gezondheid

4.2.2 Provincie Vlaams-Brabant

PROVINCIE
VLAAMS • BRABANT

4.2.2.1 Premie voor aanpassing van de woning

4.2.2.1.1 Voor wie?

De premie is gericht naar ouderen en personen met een handicap.

4.2.2.1.2 Waarvoor?

- Het aanbrengen van een automatische deuropener met parlofoon.
- De plaatsing van een lift: een verticale lift, een stoellift of een rolstoelplateaulift.
- Het vergroten van de deuropeningen en

het aanpassen van de gangbreedte.

- Het aanpassen van de keuken, de badkamer en het toilet.

- Het aanleggen van hellende vlakken om de toegang tot de woning te vergemakkelijken.
- Het inrichten of aanbouwen van een plaats op de gelijkvloerse verdieping om te dienen als kamer.
- Het aanbrengen van communicatie-, signalisatie- en/of alarmsystemen.
- Het wegwerken van hinderlijke drempels.
- De installatie van centrale verwarming.
- Het plaatsen van steunhulpmiddelen.
- De plaatsing van automatische rolluiken.

4.2.2.1.3 Bedrag

Als je recht hebt op de verhoogde tegemoetkoming of het OMNIO-statuut, wordt 75 % van de kostprijs der werken terugbetaald, met een maximum van 2.500 euro.

Als je geen recht hebt op de verhoogde tegemoetkoming of het OMNIO-statuut, wordt

50 % van de kostprijs der werken terugbetaald, met een maximum van 2.500 euro.

Bij het bepalen van het bedrag van de toe te kennen provinciale premie zal rekening worden gehouden met eventuele financiële tegemoetkomingen van andere instanties. Het totaal van deze tegemoetkomingen, inclusief de provinciale premie, zal niet meer mogen bedragen dan 100 % van de kostprijs der werken.

Aan dezelfde persoon kan meer dan één provinciale premie worden toegekend op voorwaarde dat het totale bedrag van de verschillende provinciale premies niet hoger is dan 2.500 euro.

4.2.2.1.4 Voorwaarden

Voorwaarden met betrekking tot de aanvrager:

- Eén gezinslid moet ofwel 60 jaar of ouder zijn, ofwel erkend zijn als gehandicapte door het Ministerie van Sociale Voorzorg of een attest van de huisarts kunnen voorleggen dat de noodzaak van de werken rechtvaardigt.
- Het netto jaarinkomen mag niet meer bedragen dan 35.630 euro voor een alleenstaande en 50.490 euro voor een gezin van minstens 2 personen.
- De aanvrager moet eigenaar of huurder zijn van de aan te passen woning. Ingeval de aanvrager huurder is van de woning dient de eigenaar akkoord te gaan met

de geplande werken, de huurprijs niet te verhogen als gevolg van de uitvoering der werken en een nieuw huurcontract af te sluiten voor minstens 9 jaar.

- De aanvrager mag niet over een ander onroerend goed beschikken.

Voorwaarden met betrekking tot de woning:

- De woning moet gelegen zijn in de provincie Vlaams-Brabant.
- Het mag geen ongezonde, onverbeterbare woning zijn.
- Het niet-geïndexeerde kadastraal inkomen mag niet hoger zijn dan 1.700 euro, behalve als de aanvrager een persoon met een handicap is erkend door het VAPH of de Federale Overheidsdienst Sociale Zekerheid.

Voorwaarden met betrekking tot de uitvoering van de werken:

- De facturen mogen niet ouder zijn dan 1 jaar op de aanvraagdatum.
- De werken moeten ten laatste uitgevoerd zijn 1 jaar na de beslissing waarbij de premie wordt toegekend.

4.2.2.1.5 Meer info?

Ingrid Dupaix
Provinciebestuur Vlaams-Brabant
Dienst Wonen

Provincieplein 1

3010 Leuven

Tel.: 016/26 73 10

Fax: 016/26 73 18

E-mail: wonen@vlaamsbrabant.be

Bron: Provincie Vlaams-Brabant dienst Wonen

4.2.3 Provincie West-Vlaanderen

De provincie West-Vlaanderen voorziet geen specifieke premies of leningen voor huisvesting van senioren of personen met een handicap. Wel kent ze premies toe ter voorkoming van CO-vergiftiging, voor dakrenovatie en vochtbestrijding, voor het plaatsen van een eigen waterbevoorrading (boorput) en voor aansluiting op het openbaar waterleidingsnet.

Bron: Provincie West-Vlaanderen dienst Wonen

4.2.4 Provincie Oost-Vlaanderen

4.2.4.1 Provinciale premie voor woningen voor lichamelijk gehandicapten

4.2.4.1.1 Waarvoor?

Je kan een provinciale premie krijgen als je een woning in Oost-Vlaanderen bouwt, koopt of verwerft die aangepast is voor lichamelijk gehandicapten.

4.2.4.1.2 Bedrag

De premie bedraagt 10 % van de kostprijs (van de meerwerken uitgevoerd in functie van de persoon met een lichamelijke handicap) met een maximum van 2.500 euro als hoofdpremie, verhoogd met:

- 37 euro voor het eerste kind ten laste of hiermee gelijkgestelde,
- 74 euro voor het tweede kind ten laste of hiermee gelijkgestelde en
- 148 euro voor elk van de volgende kinderen ten laste of hiermee gelijkgestelden.

4.2.4.1.3 Voorwaarden

- Je gezamenlijk belastbaar (gezins)inkomen van 2 jaar geleden is niet hoger dan 21.070,95 euro. Je mag dit bedrag verhogen met 1.000 euro per persoon ten laste.
- Je hebt geen andere woning.
- De woning is aangepast aan de erin gehuisveste persoon met een lichamelijke handicap.
- Je ontvangt geen premie van het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap.
- Je mag de woning binnen de vijf jaar niet vervreemden.

4.2.4.1.4 Meer info?

Micheline Moriau
Provincie Oost-Vlaanderen
Dienst Welzijn
PAC Het Zuid

Woodrow Wilsonplein 2
9000 Gent
Tel.: 09/267 75 14
E-mail: micheline.moriau@oost-vlaanderen.be

4.2.4.2 Provinciale aanvullende leningen voor het kopen, bouwen of verbouwen van woningen

4.2.4.2.1 Waarvoor?

Als je een woning in Oost-Vlaanderen koopt, bouwt of verbouwt, kan je een aanvullende provinciale lening aanvragen.

4.2.4.2.2 Bedrag

Het maximale bedrag van de lening is 10.000 euro, verhoogd met 250 euro per persoon ten laste.

4.2.4.2.3 Voorwaarden

- Je gezamenlijk belastbaar inkomen van 3 jaar geleden is niet hoger dan 34.032 euro indien je alleenstaand bent of 45.376 euro indien je een gezin hebt of samenwoont. Dit bedrag wordt verhoogd met 5 % per persoon ten laste en met 10 % per persoon met een handicap ten laste.
- De geschatte verkoopwaarde van je woning ligt niet hoger dan 151.125 euro. Deze waarde mag je met 5 % verhogen per persoon ten laste. Je mag er nog 5 % bijtellen indien je jongste kind nog geen 4 jaar is of indien je nog geen 4 jaar gehuwd bent.

- De aanvraag moet ingediend worden binnen de 6 jaar na het verlijden van je hypothecaire lening.
- De woning waarvoor je de aanvullende lening aanvraagt, is de enige woning die je in volle eigendom bezit.

4.2.4.2.4 Terugbetaling

- De terugbetalingstermijn van de provinciale aanvullende lening bedraagt 5, 10, 15 of 20 jaar.
- Vóór je met pensioen gaat, moet je de provinciale aanvullende lening terugbetaald hebben.
- Je betaalt maandelijks een vastgelegd bedrag via domiciliëring.

4.2.4.2.5 Meer info?

Micheline Moriau en Betty De Mol Provincie Oost-Vlaanderen Dienst Welzijn

PAC Het Zuid
Woodrow Wilsonplein 2
9000 Gent
Tel.: 09/267 75 14 en 09/267 75 32
Fax: 09/267 75 99
E-mail:
micheline.moriau@oost-vlaanderen.be
en betty.de.mol@oost-vlaanderen.be

Bron: Provincie Oost-Vlaanderen dienst Welzijn

4.2.5 Provincie Limburg

4.2.5.1 Provinciale aanpassingspremie voor het aangepast verbouwen van een woning aan de noden van een senior of een persoon met een handicap

4.2.5.1.1 Voor wie?

- Voor personen met een handicap van minstens 66 % of een handicap van 30 % aan de onderste ledematen.
- Voor personen van 60 jaar en ouder.

4.2.5.1.2 Waarvoor?

- Voor aanpassingswerken die betrekking hebben op de bouw of verbouwing van een woning waardoor de zelfstandigheid van de persoon met een handicap of de senior wordt verhoogd.
- De uit te voeren werken moeten duidelijk in verband staan met de leeftijd of de handicap.

Verfraaiings- en herstellingswerken, werken aan bijgebouwen en alle werken die geen verband houden met de aard van de handicap of het bejaard zijn, worden niet in aanmerking genomen.

4.2.5.1.3 Bedrag

- 50 % van de kostprijs van de werken met een maximum van 1.250 euro.
- 75 % van de kostprijs van de werken met een maximum van 1.860 euro indien voldaan is aan de inkomstvoorwaarden van de verhoogde tegemoetkoming van de ziekteverzekering.

4.2.5.1.4 Voorwaarden

- De kostprijs van de werken bedraagt minstens 745 euro, inclusief BTW.
 - De premie kan aangevraagd worden voor de woning waarvan de aanvrager eigenaar, vruchtgebruiker, huurder of bezitter van enig zakelijk recht is.
 - De aanvrager moet wonen in de woning waarvoor hij een premie aanvraagt.
 - Het kadastraal inkomen van de aan te passen woning mag niet meer bedragen dan 1.120 euro.
 - De waarde van het kadastraal inkomen van de andere onroerende goederen waarover de persoon met een handicap, de senior of de aanvrager in volledige eigendom of volledig vruchtgebruik beschikt, mag niet hoger liggen dan 125 euro.
 - Om recht te hebben op een gehandicaptenpremie mag het netto-belastbaar inkomen van iedereen die in de woning woont hoogstens 27.195,38 euro zijn. Om recht te hebben op een seniorenpremie is dat 20.849,78 euro.
- De grensbedragen mogen verhoogd wor-

- den met 1.000 euro per persoon ten laste.
- Indien een premiegerechtigde eveneens recht heeft op een tussenkomst van het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap en/of het Vlaams Gewest, mag het totaalbedrag van de premies en tegemoetkomingen de totale kostprijs van de werken niet overschrijden. Indien de kostprijs wordt overschreden, dient de provinciale premie geheel of het gedeelte dat de totale kostprijs overschrijdt te worden terugbetaald.
 - Je mag geen gehandicapten- en seniorenpremie combineren.

4.2.5.1.5 Meer info?

Provincie Limburg – Dienst Wonen

Universiteitslaan 1

3500 Hasselt

Tel.: 011/23 72 02

Fax: 011/23 82 80

E-mail: wonen@limburg.be

Bron: Provincie Limburg dienst Wonen

4.3 GEMEENTELIJKE TEGEMOETKOMINGEN

Sommige gemeenten kennen specifieke premies toe voor aanpassingen aan de woning. Je kan hierover informatie bekomen bij het gemeentebestuur van je woonplaats.

4.4 ADVIES EN INFORMATIE OVER HET AANPASSEN VAN EEN WONING

Voor advies en informatie over het aanpassen van een woning, aanpasbaar bouwen en toegankelijkheid kan je terecht bij:

Regionale Dienstencentra van de Liberale Mutualiteit

Contactgegevens: zie deel 6

Enter vzw, het Vlaams Expertisecentrum Toegankelijkheid

Belgiëplein 1 - 3510 Kermt (Hasselt)

Tel.: 011/26 50 30

Fax: 011/87 41 39

E-mail: info@entervzw.be

Website: <http://www.entervzw.be>

Vzw Toegankelijkheidsbureau

- Belgiëplein 1 - 3510 Kermt (Hasselt)

Tel.: 011/87 41 38

Fax: 011/87 41 39

- Noorderlaan 4 - 1731 Zellik

Tel.: 02/465 55 25

- Sint-Guisleinstraat 44 - 1000 Brussel

Tel.: 02/502 27 57

E-mail: info@toegankelijkheidsbureau.be

Website:

<http://www.toegankelijkheidsbureau.be>

Seniorama

Vanden Tymplestraat 35 - 3000 Leuven

Tel.: 016/23 81 89

E-mail: Mantel@seniorama.be

Website: <http://www.seniorama.be>

In-Ham

Stationsstraat 126 - 8830 Gits

Tel.: 051/23 09 80

E-mail: info@in-ham.be

Website: <http://www.in-ham.be>

Landelijke Thuiszorg dienst woningaanpassing

Remylaan 4b - 3018 Wijgmaal

Tel.: 070/22 88 78

E-mail: zorgwijzer@GroepKVLV.be

Website: <http://www.landelijkethuiszorg.be>

Steunpunt Woningaanpassing

Kerkhofstraat 1 - 8200 Sint-Andries

Tel.: 0486/57 40 39

E-mail: icoudenys@GroepKVLV.be

Website: <http://www.landelijkethuiszorg.be>

Bron: De Zilveren Sleutel

Informatie over premies en tegemoetkomingen: kijk op:
<http://www.rechtenverkenner.be> of
bel de Vlaamse Infolijn op het gratis nummer 1700.

5. Tips voor mantelzorgers bij ziekenhuisopname van de zorgbehoevende persoon

5.1 ZES TIPS BIJ EEN ZIEKENHUISOPNAME

1. Vraag indien mogelijk vooraf, zo niet zeker bij aankomst in het ziekenhuis, een onthaalbrochure. Bestaat die niet, wend je dan tot de sociale dienst of het afdelingshoofd voor meer informatie.
2. Noteer alle mondeling verkregen info van je huisarts, de behandelende arts en/of de sociale dienst, zodat je er later kan naar teruggrijpen.
3. Onzekerheden zorgen voor stress. Durf vragen stellen aan de behandelende arts, de verpleegkundige en/of de sociaal werker/-ster van de sociale dienst van het ziekenhuis.
4. Verwittig tijdig de thuiszorgdiensten en de huisarts bij (onverwachte) opname in het ziekenhuis.
5. Indien de patiënt(e) een geschreven wilsverklaring heeft opgesteld, geef deze af bij opname. Indien hij/zij een vertrouwenspersoon heeft aangeduid, vermeld dit.
6. Voor meer informatie kan je altijd terecht bij je huisarts.

5.2 ZES TIPS TER VOORBEREIDING VAN HET ONTSLAG UIT HET ZIEKENHUIS

1. Vraag tijdens het verblijf regelmatig naar de vermoedelijke duur van de opname. Vraag dit aan de behandelende arts of de (hoofd)verpleegkundige.
2. Mantelzorgers mogen aanwezig zijn bij het ontslaggesprek. Vraag tijdig om hierbij betrokken te worden.
3. Volgende punten zullen zeker aan bod komen in dit gesprek: welke en hoeveel thuiszorg is nodig, welke hulpmiddelen en/of aanpassingen aan de woning zijn gewenst en waar kan je daarvoor terecht.
4. Wat je zelf dient aan te brengen in dit gesprek: welke en hoeveel thuiszorg is nodig, welke hulpmiddelen en/of aanpassingen aan de woning zijn gewenst en waar kan je daarvoor terecht.
5. Best kan je dan ook vragen stellen over de administratieve en financiële afhandeling van het ziekenhuisverblijf. Zo vermijd je later onaangename verrassingen.
6. Breng de thuiszorgdiensten al op de hoogte van eventuele wijzigingen in de nodige hulp.

5.3 ZES TIPS TER VOORBEREIDING VAN DE ORGANISATIE VAN DE THUISZORG

1. Vraag een gesprek met de sociale dienst van het ziekenhuis om de organisatie van de thuiszorg te bespreken.
2. Als het ziekenhuis initiatief neemt om de thuiszorg voor jou te regelen, zorg dan dat je bij deze regelingen betrokken bent.
3. Zorg dat er rekening gehouden wordt met de thuiszorg die je vóór de opname al had; bijsturing moet vertrekken vanuit het vertrouwde zorgaanbod dat er al was.
4. Verwittig onmiddellijk zelf de thuiszorgdiensten van het naderende ontslag (zeker de thuisverpleegkundige en gezinszorg).
5. Zeg tegen de thuiszorgdienst(en) dat de hulp kan wijzigen in frequentie en hoeveelheid.
6. Voor de zorgbehoevende persoon vertrekt uit het ziekenhuis:
 - Controleer of de zorgbehoevende persoon genoeg medicatie meekrijgt om het weekend of enkele dagen toe te komen.
 - Vraag uitleg over de inname van de oude en nieuwe medicatie (op papier).
 - Vraag naar het dossier voor de huisarts en een zorgplan voor de thuisverzorgers (jezelf, andere mantelzorgers en/of professionele hulpverleners).
 - Vraag naar richtlijnen voor dieet, revalidatie en hulpmiddelen.
 - Vraag welk materiaal je in huis moet

halen (bijvoorbeeld incontinentiemateriaal, rolstoel, hoog-laagbed, ...).

5.4 ZES TIPS OM GOED VOOR JEZELF TE ZORGEN

1. Een ziekenhuisopname kan voor jou als mantelzorgers een adempauze zijn. Slaap bij, rust genoeg. Enkele uren per dag op bezoek gaan, is voldoende.
2. Probeer de betere punten van de verzorging of behandeling in het ziekenhuis te ontdekken, zodat je die later misschien ook thuis kan toepassen.
3. Evalueer je inzet en die van de eventuele andere mantelzorgers. Na thuiskomst moet misschien gezorgd worden voor meer professionele hulp.
4. Een ziekenhuisopname doet nogal eens de vraag rijzen of de patiënt(e) terug naar huis kan komen of naar een woon- en zorgcentrum/rusthuis zal gaan. Organiseer een familiebespreking (al dan niet onder professionele begeleiding) en herschik eventueel de taken van de mantelzorgers.
5. Laat je adviseren over kleine aanpassingen aan de woning en specifieke hulpmiddelen. Je kan hiervoor terecht bij de dienst maatschappelijk werk en het regionaal dienstencentrum van je ziekenfonds of bij een thuiszorgdienst.
6. Geniet van momenten voor jezelf. Je hebt dit nodig om de zorg vol te houden.

Bron: Ons Zorgnetwerk vzw

6. Contactadressen Liever Thuis LM

6.1 NATIONAAL CONTACTPUNT

vzw Liever Thuis LM

Livornostraat 25
1050 Brussel
Tel.: 02/542 87 09
Fax: 02/542 86 99
E-mail: lieverthuis@mut400.be
Website: www.lieverthuis.mut400.be

6.2 REGIONALE EN LOKALE CONTACTPUNTEN

Regionaal Dienstencentrum

Liberal Mutualiteit Provincie Antwerpen

Mevr. Kim Stuyck
Lange Nieuwstraat 109
2000 Antwerpen
Tel.: 03/203 76 93
E-mail: dienstencentrum@lmpa.be

Regionaal Dienstencentrum

Liberal Mutualiteit West-Vlaanderen

Mevr. Ellen Adriansens
Revillpark 1
8000 Brugge
Tel.: 050/45 01 00
E-mail: RDC@lmwvl.be

Dienst Thuiszorg

Liberal Mutualiteit van Brabant

Koninginneplein 51-52
1030 Brussel
Tel.: 02/209 49 75
E-mail: thuiszorg@mut403.be

RDC Tienen

Dhr. Marc Van Eyck
Minderbroedersstraat 30
3300 Tienen
Tel.: 016/82 27 10

RDC Halle

Mevr. Nathalie Massagé
Vondel 23
1500 Halle
Tel.: 02/356 85 88

Regionaal Dienstencentrum

Liberal Mutualiteit van Oost-Vlaanderen

Mevr. Ann Van Hauteghem
Brabantdam 109
9000 Gent
Tel.: 09/269 70 32
E-mail: rdc@libmutov.be

Mantelzorg Liberale Mutualiteit

**Regionaal Dienstencentrum 'Horizon'
Liberale Mutualiteit Limburg**

Dhr. Cor Stappers
Geraetsstraat 20
3500 Hasselt
Tel.: 011/29 10 00
E-mail: rdc.horizon@lml.be

**Regionaal Dienstencentrum
Liberale Mutualiteit – Vlaams Gewest**

Mevr. Christel De Clercq
Prieelstraat 22
1730 Asse
Tel.: 02/454 06 78
E-mail: rdc417@lmlvg.be

**6.3 PROVINCIALE HOOFDZETELS
VAN DE DIENST
MAATSCHAPPELIJK WERK
VAN HET ZIEKENFONDS**

DMW Provincie Antwerpen

Mevr. Liliane Codeglia
Lange Nieuwstraat 109
2000 Antwerpen
Tel.: 03/203 76 47
E-mail: DMW@lmpa.be

DMW West-Vlaanderen

Mevr. Inge Ramboer
Revillpark 1
8000 Brugge
Tel.: 050/45 01 00
E-mail: DMW@lmmwvl.be

DMW Brabant

Mevr. Patricia Luckermans
Koninginneplein 51-52
1030 Schaarbeek
Tel.: 02/209 49 74
E-mail: patricia.luckermans@mut403.be

DMW Oost-Vlaanderen

Mevr. Flavia Cosyn
Brabantdam 109
9000 Gent
Tel.: 09/235 72 85
E-mail: dmw@libmutov.be

DMW Limburg

Dhr. Yves Plessers
Geraetsstraat 20
3500 Hasselt
Tel.: 011/29 10 00
E-mail: yves.plessers@lml.be

DMW Vlaams Gewest

Dhr. Dominique Vandekerkhove
Prieelstraat 22
1730 Asse
Tel.: 02/454 06 78
E-mail: dominique.vandekerkhove@lmvlg.be

Deze brochure is een uitgave van de vzw Liever Thuis LM.

- Als mantelzorger of zorgbehoevende kan je bij ons terecht met je verhaal. Wij maken graag tijd om te luisteren naar je zorgen en vragen. Ook voor informatie, raad of hulp over de voorzieningen en diensten in de thuiszorg en de welzijnssector staan we steeds paraat.
- Er worden regelmatig infosessies georganiseerd waar je bepaalde vaardigheden kan leren en mensen ontmoeten die in dezelfde situatie staan. Via het ledenblad word je regelmatig geïnformeerd over nuttige diensten en onderwerpen.
- Wij komen op voor jouw belangen door bij de overheid te ijveren voor een goed en eerlijk uitgebouwde dienstverlening.

Het lidmaatschap is gratis. Je kan lid worden op eenvoudige aanvraag.

Verantwoordelijke Uitgever: Roni De Waele, Livornostraat 25, 1050 Brussel